

МУЗЕЈ ВОЈВОДИНЕ
MUSEUM OF VOJVODINA

MUZEJ
PRIMENJENE
UMETNOSTI
Beograd

MUSEUM
OF APPLIED
ART
Belgrade

ДОДИР СТАКЛА

A TOUCH OF GLASS

ИЗЛОЖБА САВРЕМЕНОГ НОРДИЈСКОГ СТАКЛА
EXHIBITION OF CONTEMPORARY NORDIC GLASS

ДОДИР СТАКЛА

ИЗЛОЖБА САВРЕМЕНОГ НОРДИЈСКОГ СТАКЛА

A TOUCH OF GLASS

EXHIBITION OF CONTEMPORARY NORDIC GLASS

9. фебруар - 15. март 2017. / 9 February - 15 March 2017

Музеј примењене уметности, Београд
Museum of Applied Art, Belgrade

21. март - 20. април 2017. / 21 March - 20 April 2017

Музеј Војводине, Нови Сад
Museum of Vojvodina, Novi Sad

IMPRESSUM

Додир стакла: изложба савременог нордијског стакла

A Touch of Glass: Exhibition of Contemporary Nordic Glass

Издавачи / Publishers:

Амбасада Данске / Embassy of Denmark

Амбасада Финске / Embassy of Finland

Амбасада Норвешке / Embassy of Norway

Амбасада Шведске / Embassy of Sweden

За издаваче / For the Publishers:

Мортен Сковго Хансен / Morten Skovgaard Hansen

Перти Иконен / Pertti Ikonen

Арне Санес Бјернстад / Arne Sannes Bjørnstad

Јан Лундин / Jan Lundin

Ауторка изложбе / Author of the Exhibition:

Лада Ратковић Буковчан, Музеј Мимара / Lada Ratković Bukovčan, Museum Mimara

Координација и организација / Coordination and organization:

Лада Ратковић Буковчан, Музеј Мимара, Загреб
/ Lada Ratković Bukovčan, Museum Mimara, Zagreb

Милица Цукић, Музеј примењене уметности, Београд
/ Milica Cukić, Museum of Applied Art, Belgrade

Александра Стефанов, Музеј Војводине, Нови Сад
/ Aleksandra Stefanov, Museum of Vojvodina, Novi Sad

Слађана Велендечић, Музеј Војводине, Нови Сад
/ Slađana Velendечић, Museum of Vojvodina, Novi Sad

Сарадници из амбасада / Associates from the Embassies

Ликовна поставка изложбе / Exhibition layout:

Лада Ратковић Буковчан, Музеј Мимара

/ Lada Ratković Bukovčan, Museum Mimara

Техничка реализација / Technical realization:

Техничка служба Музеја примењене уметности
/ Museum of Applied Arts Technical Services

Техничка служба Музеја Војводине / Museum of
Vojvodina Technical Services

Уводни текстови у каталогу / Introductory essays:

Мортен Сковго Хансен / Morten Skovgaard Hansen

Перти Иконен / Pertti Ikonen

Арне Санес Бјернстад / Arne Sannes Bjørnstad

Јан Лундин / Jan Lundin

Лада Ратковић Буковчан, Музеј Мимара / Lada Ratković
Bukovčan, Muzej Mimara

Превод са енглеског и на енглески / Translation from English and into English:

Сарадници из амбасада / Associates from the Embassies

Лектура / Serbian language supervision:

Милица Шевкушић / Milica Ševkušić

Фотографије (стр.) / Photographs (pp.):

Серен Крог, Merrild photography
/ Søren Krogh from Merrild photography: 22, 24, 25

Architectmade: 30

Гите Видеруп Рис, Q'komma (Danska) / Gitte Viderup Riis
from the company Q'komma (Denmark): 34, 36

Fiskars: 40, 42, 43, 44

Тони Кокила / Toni Kokkila: 50, 52

Саку Соини / Saku Soini: 51, 52

Лиса Кетонен / Liisa Ketonen: 56, 58

Марја Хепо-ахо / Marja Hepo-aho: 56, 57, 58

Езбен Јохансен / Esben Johansen: 64, 65, 66

Каи Еверасен / Kai Øveraasen: 70, 71 72

Магнур / Magnor: 74, 75

Лин Фунемарк Јохансен / Lynn Funnemark Johansen: 80, 81, 83

Ида Јунасон / Ida Jonasson: 88, 89

Бјерн Вигрен / Bjørn Wigren: 90, 91, 93

Микаел Морбо / Micael Mårbo: 94, 95, 97

Визуелни идентитет и графичко обликовање / Visual identity and graphic design:

Корана Јеловац / Korana Jelovac

Штампа / Printing:

Алта Нова д.о.о. / Alta Nova d.o.o.

Тираж / Print Run:

400 комада / 400 copies

Генерални спонзори / General sponsors:

I&FMcCANNGrupa

EMBASSY OF DENMARK

EMBASSY OF FINLAND
ZAGREB

NORWEGIAN EMBASSY

EMBASSY OF SWEDEN

Амбасаде Данске, Финске, Норвешке и Шведске изражавају посебну захвалност Лади Ратковић Буковчан, Корани Јеловац, Милицы Цукић, Александри Стефанов и Слађани Велендечић и колегама из амбасада у Загребу на значајном труду и времену уложеном у припрему и продукцију ових изложби.

Embassies of Denmark, Finland, Norway and Sweden express their special gratitude to Lada Ratković Bukovčan, Korana Jelovac, Milica Cukić, Aleksandra Stefanov and Slađana Velendečić and colleagues from the embassies in Zagreb for investing substantial time and effort into preparation and the production of the exhibitions.

САДРЖАЈ / CONTENTS

УВОДНА РЕЧ / INTRODUCTION	9
ДОДИР СТАКЛА / A TOUCH OF GLASS	11
ДАНСКА / DENMARK	19
ХОЛМЕГОРД / HOLMEGAARD	23
ARCHITECTMADE	31
ЛЕНЕ БЈЕРЕ / LENE BJERRE	35
ФИНСКА / FINLAND	37
ИТАЛА / IITTALA	41
ЛАСИСМИ / LASISMI	51
МАФКА / МАФКА	57
НОРВЕШКА / NORWAY	61
ФАБРИКА СТАКЛА „ХАДЕЛАНД“ / HADELAND GLASSVERK AS	65
ФАБРИКА СТАКЛА „ЈЕВИК“ / GJØVIK GLASSVERK	71
МАГНУР / MAGNOR	75
ФАБРИКА СТАКЛА „НЕСТЕТАНГЕН“ / NØSTETANGEN GLASS	81
ШВЕДСКА / SWEDEN	85
ФАБРИКА СТАКЛА „МОЛЕРОС“ / MÅLERÅS GLASBRUK	89
ФАБРИКА СТАКЛА „СКРУФС“ / SKRUFVS GLASBRUK	91
ФАБРИКА СТАКЛА „НИБРУ“ / NYBRO GLASBRUK	95

УВОДНА РЕЧ

У међународном контексту, сарадња нордијских земаља у много чему је јединствена. Протеже се кроз све области друштва, од политике и истраживања, па све до културе и уметности. Формална сарадња нордијских земаља једна је од најстаријих и најопсежнијих регионалних сарадњи у свету. Иако су нордијске земље јединствене и независне државе, оне имају много тога заједничког у начину живота, историји, језику и друштвеној структури. Верујемо да се то види и на овој изложби, на којој су представљена уметничка дела различитих дизајнера и произвођача четири различите нације, а која истовремено зрачи јединственом нордијском традицијом и иновативним духом.

Односи међу нордијским земљама нису увек били такви какви су данас. Међусобне односе наших земаља, као и интеракцију нашег региона с остатком света, некад су обележавали ратови, стварање савеза, освајања и борба за независност. Као мале државе, током историје били смо суочени с многим изазовима и притисцима. Ипак, наше земље су се успешно развиле у мирне демократије и социјалне државе, и то је био процес који смо подржали нашим заједничким напорима утемељеним на заједничким вредностима. Према томе, до успостављања формалне нордијске сарадње довеле су и јаке везе међу нашим народима, у смислу заједничких интереса и наших искустава као малих држава, најпре педесетих година XX века на нивоу парламената, а затим и седамдесетих на нивоу влада. Даља сарадња заснивала се на схватању важности удруживања

INTRODUCTION

In an international context, Nordic cooperation is in many respects unique. It extends across all areas of society, from politics and research to culture and art. The formal cooperation between the Nordic countries is amongst the oldest and most extensive regional co-operations in the world. Although the Nordic countries are unique and independent countries, they have much in common in their way of life, history, language and structure of society. We believe this is reflected in our exhibition, representing the art of several different designers and producers, four different nationalities, and at the same time, one unified Nordic tradition and innovative spirit.

The Nordic relationship has not always looked the way it does today. Wars and alliances, unions and struggle for independence have formerly characterized the relations between our countries, as well as our region's interaction with the rest of the world. As small states, we have faced many challenges and pressures throughout our history. Still, our countries have successfully developed into peaceful democracies and welfare states, a process supported by us working together on the basis of common values. Consequently, the strong bonds between our peoples, the sense of shared interests, and our experiences as small states also led to the creation of formal Nordic co-operation, first in the 1950's between our parliaments and then in the 1970's among our governments, further embracing the importance of joining forces. Both history and the current situation show the benefits and value of co-operation; our common voice is stronger on the international scene, exchanging ideas stimulates sustainable solutions, and sharing best practices fosters well-being.

снага. Историја, као и садашњост, показује предности и вредности сарадње; наш заједнички глас јаче се чује на међународној сцени, размена идеја подстиче одржива решења, а размена најбољих пракси доприноси већем благостању.

У нашим земљама светлост има битну улогу у начину на који се стакло представља и перципира, а који је у вези са значајем светлости како током наших дугих и хладних зима, тако и током светлих и ведрих нордијских лета. Уметност и дизајн које представљамо на овој изложби инспирисани су старим традицијама израде стакла са севера, које истовремено усвајају утицаје модерног дизајна стварајући spoj карактеристичан за нордијски приступ дизајну.

Дизајн који можете погледати на овој изложби на много начина одражава дух друштава и народа наше регије, као и утицај нордијске географије, историје и вредности. Нордијски дизајн карактеришу једноставност, минимализам и функционалност, што се у конкретном примеру уметности у стаклу огледа у њеној чистоти, јасности и скромности. Баш по нашем укусу!

Мортен Сковго Хансен

Перти Иконен

Арне Санес Бјернстад

Јан Лундин

In our countries, light plays an important role in the way glass is presented and perceived, and this can easily be traced back to the importance of the light, both during our long and dark winters as well as the bright and clear Nordic summers. The art and design presented here are inspired by old glass making traditions of the North, but have also endorsed influences from modern design, creating a fusion so characteristic of the Nordic approach to design.

In many ways, the design you can view in this exhibition reflects our region's societies and peoples, as well as the influence of the Nordic geography, history and values. Nordic design is characterized by its simplicity, minimalism and functionality, which in the specific case of glass art is reflected in its' purity, clarity and modesty. Just the way we like it!

Morten Skovgaard Hansen

Arne Sannes Bjørnstad

Pertti Ikonen

Jan Lundin

ДОДИР СТАКЛА

ИЗЛОЖБА САВРЕМЕНОГ НОРДИЈСКОГ СТАКЛА

Сусрет са скандинавским ликовним изразом сусрет је са човеку датом исконском потребом за обликовањем како простора, тако и најситнијег детаља који ће чинити јединство употребне и ненаметљиве, али сигурно високо естетске норме. Прочишћени облици јасних обриса стапају се тако с примамљивим окружењима нудећи човековом духу изворе потребне лепоте. Позивајући на опуштено перципирање врхунских остварења дизајнерских замисли, они постају логичан, недељив, смирујући елемент човекове неретко френетичне свакодневице.

Потпуно разумевање и преданост самом материјалу из кога ће настати предмет и могућности које се пружају у његовом обликовању и стварању сваког његовог дела темељни су покретачи и носиоци свих остварења. Не чуди што је управо стакло својом несагледивом податношћу, али и самосвојном одлучношћу, било и јесте материјал у ком су настала нека од најбољих остварења нордијске примењене уметности. Стаклене мембране предане игри светлости и сенки сјајан су, са средином стопљен украс, али су у исто време блеском боја и преливањем њихових нијанси упечатљиво искрење креативности аутора. Игра, чак и у облицима, само је један од начина преплитања инвентивности, идеје и знања уметника.

Већ и на први поглед на неки период историје стакларства Скандинавије открива нам се трајно занимање и разумевање тамошњих стваралаца за слојевито значење уткано у стаклене предмете. Ако

A TOUCH OF GLASS

EXHIBITION OF CONTEMPORARY NORDIC GLASS

Encounter with Scandinavian form-based expression is an encounter with a true need of a man to shape his space as well as the smallest details, which will embody the fusion of the applicable and unobtrusive, but certainly highly aesthetic standards. Purified forms with clear outlines blend, in such a way, with attractive environments offering to the human spirit resources of necessary beauty. Referring to the relaxed perception of design ideas' top achievements, they become logical, indivisible, calming element to an often-frenetic everyday life.

Full understanding and commitment to the material used to create an object and the opportunities that it provides in its formation and the formation of each of its component are fundamental drivers and bearers of all achievements. It is not surprising that glass, the substance of immense suppleness, but also of autonomous determination, is and was the material in which some of the best work of Nordic applied art was created. Glass membranes of committed play of light and shadow are terrific decoration fused with the environment, but at the same time the flash of colour and its iridescence represent striking sparks of artist's creativity. Play, even in sculptural forms, is only one aspect of intermingling of artist's innovation, ideas and knowledge.

The first insight into certain periods of Scandinavian glass craft history already reveals permanent interest and understanding of then creators into layered meanings woven into glass objects. If we go back a few centuries, we will meet glassworks that follow existing

се вратимо неколико векова уназад, сусрећемо се са произвођачима стакла који следе постојеће високе критеријуме обраде стаклених предмета у периоду касног барока и рококоа, међу којима доминирају брушење и стаклорез.

У Шведској се радовима истиче стаклара Коста, основана 1742, док у Норвешкој делује стаклара „Нестетанген“ (Nøstetangen), основана 1741.¹ Свакако је занимљиво нагласити како разумевање стакларске уметности потврђује и управо стаклу намењена изложбена дворана дворца Розенборг (Rosenborg) у Копенхагену, у којој је дански краљ Фредерик IV изложио неколико стотина стаклених предмета које је добио на дар током посете Венецији 1708/1709.² Домаћи стаклари су сасвим сигурно у тим предметима од млечног, филигранског, стакла од калцедона (уз оне упознате трговинским разменама) и препознавали све слојевите могућности стакленог материјала, преносећи их и допуњујући њима искуства локалних радионица.

Скандинавски стаклари су постепено развијали своја знања, да би у XIX веку нашли своје место у густој мрежи стакларства Европе.³ Године 1807. у Норвешкој почиње да ради стаклара „Јевик“ (Gjøvik Glassverk); данска фабрика стакла „Холмегард“ (Holmegaard) основана је 1823; у Норвешкој, стаклара „Магнур“ (Magnor Glassverk) делује од 1896, а у Финској се 1881. покрене „Итала“ (Iittala). Постепено се оснива све већи број фабрика стакла које производњом једноставних облика намењених свакодневној употреби, али и вештим занатством стичу, задржавају и потврђују своје специфичности и постепено обогаћују сопствену понуду облика.

Препознавши почетком XX века у стилу сецесије и долазећег, обједињујућег арт декоа (Art Deco)

high standards of glassware processing in late Baroque and Rococo period - predominantly by grinding and cutting.

In Sweden, works of Kosta glassworks, founded in 1742, stand out and in Norway there is Nøstetangen glassworks, founded in 1741.¹ It is interesting to point out that an understanding of glass art is shown in an exhibition hall dedicated to glass in Rosenborg Castle in Copenhagen where the Danish King Frederik IV displayed hundreds of glassware that were given to him as a gift during his visit to Venice in 1708/9.² It is certain that these objects made of bone-glass, filigree glass, chalcedony glass (next to those made familiar through trade exchanges) made the local glass masters recognise all the layered possibilities offered by the glass matter by transferring them and using them to compliment the experience of local workshops.

Scandinavian glass masters gradually developed their knowledge and craft and in 19th century, they found their place in a dense network of European glass craft.³ Gjøvik Glassverk begun operating in 1807 in Norway; and Danish Holmegaard glassworks was founded in 1823; in Norway, Magnor Glassverk has been operating since 1896; and in Finland in 1881, Iittala begins its work. Gradually an increasing number of glassworks were established that were producing simple shapes for everyday use, but also through their presumptuous craftsmanship, they obtained, retained and confirmed their specificity and gradually enriched their own formative scale. Recognizing, at the beginning of the 20th century, in the style of Art Nouveau and of the upcoming unifying art-déco, possibilities of true creative research of glassware design, many artists realise their work in studios closely associated with glassworks. Works of Oreffors glassworks (founded in 1898) stand out especially due to its quality, and this

могућности исконских креативних истраживања дизајна стакла, многи уметници свој рад остварују у студијама блиско повезаним са радионицама стакла. Посебно се истичу квалитетом дела радионице „Орефош“ (Oreffors, основана 1898), с којом сарађују истакнути уметници Симон Гате (Simon Gate, од 1915), Едвард Халд (Edward Hald, од 1917), а нешто касније Вике Линдстранд (Vicke Lindstrand) и други, који су дизајнирали неке од најзначајнијих остварења међуратног периода.⁴

Поигравајући се гравирањем површина прозирног безбојног стакла, или комбинујући нове нијансе боја, они доприносе и сведоче о ширењу утицаја не само на друге скандинавске земље већ и широм Европе и Америке, остварујући и запажена представљања на изложбама, попут изложбе арт декоа у Паризу 1925.⁵

Новим стилским обликовањем истичу се и остварења данске фабрике стакла „Холмегорд“, а с правом се може рећи да је у тадашња дела скандинавских дизајнера трајно уткан кредо дубинског разумевања потребе за стапањем функционалног и декоративног, при чему се не жртвују индивидуални израз и перцепција дизајна. Наишавши на разумевање и преданост код врских мајстора-стаклара, зналцима изворног стварања стакленог материјала и његове обраде, они ће оставити значајан траг у историји стакларства.⁶

На свим се наведеним премисама заснива и даљи развој фабрика стакла у Данској и Норвешкој. Године 1936, у Финској, Алвар Алто (Alvar Aalto, 1898-1976), архитекта и дизајнер, дизајнира вазу валовите опне (коју „Итала“ производи до данас) оваплоћујући њоме истинску слободу креативне замисли и хармоније са титрајима околине. Успех финског дизајна, умногоне синтетизованог у

glasswork has cooperated with established artists such as Simon Gate (since 1915), Edward Hald (since 1917), and sometime later Vicke Lindstrand and others who had designed some of the most important pieces of interwar period.⁴ Playing with excellent engraving of see-through colourless decorated surfaces, or by combining new shades of colour, they contributed and witnessed the expanding influence, not only in other Scandinavian countries, but also throughout Europe and America, also achieving outstanding presentations at exhibitions, such as those of Art Déco in Paris 1925.⁵ Danish glasswork Holmegaard also stands out thanks to the style of its products, and we can rightfully say that an outcome credo of deep understanding of the need to blend functional and decorating is permanently interwoven in past works of Scandinavian designers, without sacrificing individual expressions and perceptions of design. Finding understanding and commitment of skilled glass artisans, experts in the original formation of the glass material and its processing, who will support to this date, and leave an essential trace in the history of glass craft.⁶

Further development of glassworks in Denmark and Norway was based on each of these premises; in Finland Alvar Aalto (1898 - 1976), architect and designer, designed a vase with a wave like membrane/wall in 1936 (this vase is still produced today by Iittala) personifying true freedom of creative thought and harmony with the vibrations of the environment. Then success of the Finnish design, synthesized mostly in production of Iittala glassworks, which was evident especially at the Milan Triennale in 1951 in the works of Tapio Wirkkala (1915 - 1985) who had won the triple Grand Prix, and in 1954 in the works of Timo Sarpaneva (1926 - 2006), another Iittala designer.⁷ In the following years, they were joined

продукцији стакларе „Итала“, што се посебно могло уочити на Миланском тријеналу 1951, у делима Тапија Виркале (Tapio Wirkkala, 1915–1985), који добија троструку главну награду; затим 1954. у делима Тима Сарпаневе (Timo Sarpaneva, 1926–2006), још једног дизајнера који је радио за фабрику „Итала“.⁷ Њима се у наредним годинама придружује и Кај Франк (Kaj Franck, 1911–1989). Сви ће они заједно и учествовати у стварању квалитетом препознатљивог, али индивидуалним специфичним изражајима пребогатог дизајна који ће чинити једну од окосница обједињујућег појма скандинавског дизајна, перципираног као пулсирајуће ткиво примењене уметности већ од педесетих и шездесетих година XX века. Логично је да ће на тим, тако јасним и снажним темељима током следећих деценија из бројних замисли архитеката, дизајнера и вајара настати бројна дела у стаклу, ширећи се у неухватљивим рукавцима непресушне креативности и перфекционизму занатског мајсторства.

Изложба у Музеју Мимара представља сву слојевитост модерног скандинавског стакларства, све његове саставне елементе, његова претапања и развој, а свака од заступљених земаља одабраним делима даје нам логично објашњење задивљености тим остварењима. Многи међу ауторима и сами су стаклари који своју примарну замисао прате и обликују до завршног тренутка, утискујући тако у стаклену мембрану предмета и своју замисао и свој дах. Акцентујући управо савремени тренутак, експонати нам јасно призивају сигурну и врхунским квалитетом испуњену будућност.

Лада Ратковић Буковчан

by Kaj Franck (1911 - 1989). All of them participated together in creating individual specific expressions of rich design and distinctive quality, that would form part of the backbone of the accepted unifying idea of Scandinavian design, perceived already in the 50's and 60's, as the pulsing tissue of an applied art. It was logical that such foundation, so clear and strong, would result in the following few decades, in countless works in glass that would come from the creative minds of architects designers and sculptures, by spreading through the elusive backwaters of inexhaustible creativity and craftsmanship driven to perfection.

The exhibition at the Mimara Museum presents all the layers of modern Scandinavian glass art, all of its formative elements, their blending and development, and each of the countries represented by selected works provides us with a logical explanation for amazement with those achievements. Many of the authors are glass artisans themselves who follow their original idea and form it by pressing into a glass membrane both their idea and their breath. Emphasising the current moment, those exhibits clearly evoke safe and quality filled future.

Lada Ratković Bukovčan

БЕЛЕШКЕ

¹ Видети: Charleston, 1990., стр. 219.

² Видети: Liefkes, 1997, стр. 48.; Ratković Bukovčan, 2005, стр. 25.; Dorigato, 2006, стр. 50.

³ Говорећи о стакларству XIX века, Реино Лифкес (Reino Liefkes) наводи како су се чаше назване Велингтон (Wellington), Нелсон (Nelson) и Агенс (Agnes), које су се нашле у каталогу француске фабрике стакла „Бакара“ (Baccarat) 1826, израђивале још око 1890. у данским и холандским стакларама. Видети: Liefkes, 1997, стр. 106.; Ratković Bukovčan, 2009, стр. 24.

⁴ На самом почетку рада стакларе „Орефш“ израђивале су се једноставне боце и прозорска стакла, да би од 1913. та стаклара постала место бројних нових дизајнерских остварења. Видети: Ratković Bukovčan, 2013, стр. 201–202.

⁵ Видети: Ricke, 1989, стр. 241.

⁶ Р. Џ. Чарлстон (R. J. Charleston) описује како је у сарадњи с Кнутом Барквистом (Knut Bergquist), најзначајнијим дувачем стакла у фабрици „Орефш“, двадесетих година XX века остварена и нова техника обраде кристалног стакла. Видети: Charleston, 1990, стр. 219.

⁷ Видети: Ratković-Bukovčan, 2013, стр. 202. У фонду Музеја за уметност и обрт у Загребу налазе се предмети израђени у стаклари „Орефш“ у раније описаном периоду, као и дела Тапија Виркала и Тима Сарпаневе, настала 1965. године. Видети: *Finska primijenjena umjetnost*, 1966; Kandučar Trojan, 2013, кат. бр. 293, 294, 308, 309.

NOTES

¹See: Charleston, 1990, p. 219.

²See: Liefkes, 1997, p. 48; Ratković Bukovčan, 2005, p. 25; Dorigato, 2006, p. 50.

³Reino Liefkes, when talking about 19th century glass making states that glasses called “Wellington” , “Nelson” and “Agnes” that were in a catalogue of French glassworks Baccarat from 1826 were still produced in 1890 in Danish and Dutch glassworks. See: Liefkes 1997, p. 106; Ratković Bukovčan, 2009, p. 24.

⁴At its very beginning the glassworks Oreffors produced simple bottles, window glass, only to become in 1913 a place where numerous new designs were produced. See: Ratković Bukovčan, 2013, p. 201/202.

⁵See: Ricke, 1989, p. 241.

⁶R. J. Charleston describes how in cooperation with Knut Berquist , the most important glass-blower of Oreffors glassworks in 1920’s, a new technique of crystal glass processing was achieved. See: Charleston , 1990., p. 219.

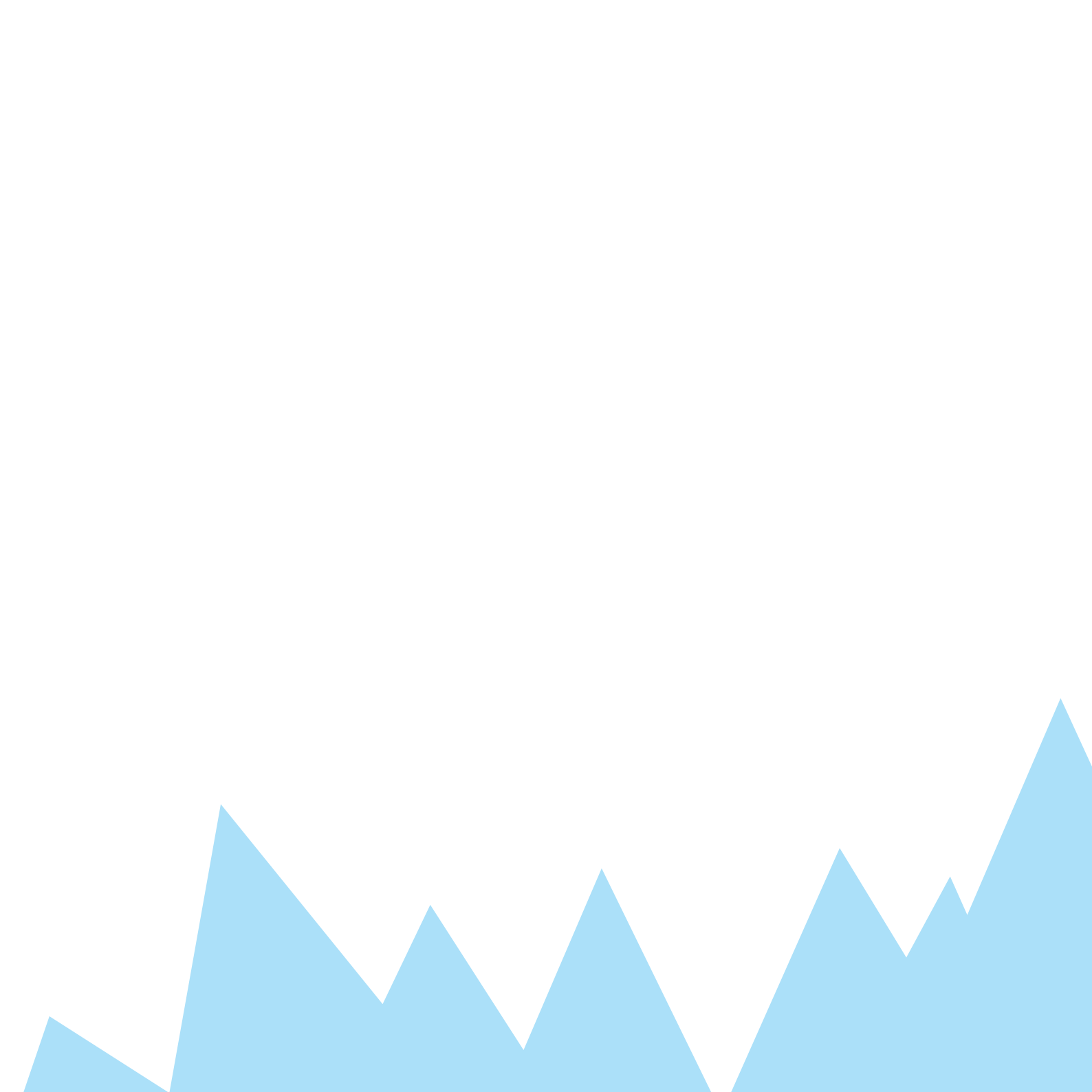
⁷See: Ratković-Bukovčan 2013, p. 202, 204. The collection of the Museum of Arts and Crafts in Zagreb contains objects produced at Oreffors in the described period and works of Tappio Wirkkala and Timo Sarpaneva , created in 1965. See: *Finska primijenjena umjetnost* 1966; Kandučar Trojan, 2013., cat. nos. 293, 294, 308, 309.

ЛИТЕРАТУРА

- Charleston, 1990. = Charleston, Robert J. *Masterpieces of Glass, a world history from the Corning Museum of Glass*. New York: Harry N. Abrams, INC, Publishers, 1990.
- Dorigato, 2006. = Dorigato, Attilia. *Museo del vetro*. Venezia: Musei Civici veneziani: Marsilio Editori s. p. a., 2006.
- Kandučar Trojan, 2013 = Kandučar Trojan, Sandra. *Kat. br. 293, 294, 308, 309. //Transparentna ljepota: staklo iz hrvatskih muzeja od XV. do XX. stoljeća* (ur. Anđelka Galić). Zagreb: Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, 2013. Katalog izložbe.
- Liefkes, 1997. = Liefkes, Reino. *Glass*. London: V&A Publications, London, 1997.
- Ratković Bukovčan, 2005. = Ratković Bukovčan, Lada. *Temeljne tehnike staklarstva od kraja XVI. st. do kraja XVIII. stoljeća* (Studije Muzeja Mimara 21). Zagreb: Muzej Mimara, 2005.
- Ratković Bukovčan, 2009 = Ratković Bukovčan, Lada. *Staklarstvo druge polovine XIX. stoljeća-odabir iz fundusa muzeja Mimara* (Studije Muzeja Mimara 35). Zagreb: Muzej Mimara, 2009.
- Ratković Bukovčan, 2013 = Ratković Bukovčan, Lada. *Art déco. //Transparentna ljepota: staklo iz hrvatskih muzeja od XV. do XX. stoljeća* (ur. Anđelka Galić). Zagreb: Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, 2013. Katalog izložbe.
- Ratković Bukovčan, 2013 = Ratković Bukovčan, Lada. *Od Murana i Milanskog triennala dvadesetih godina XX. stoljeća do finskog dizajna druge polovine XX. stoljeća. //Transparentna ljepota: staklo iz hrvatskih muzeja od XV. do XX. stoljeća* (ur. Anđelka Galić). Zagreb: Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, 2013. Katalog izložbe.
- Ricke, 1989 = Ricke, Helmut. *Reflex der Jahrhunderte: Die Glassammlung des Kunstmuseums Düsseldorf*. Düsseldorf: Kunstmuseum Düsseldorf, 1989.
- Finska primijenjena umjetnost, 1966 = *Finska primijenjena umjetnost*. Zagreb: Muzej za umjetnost i obrt, 1966. Katalog izložbe.

LITERATURE

- Charleston, 1990. = Charleston, Robert J. *Masterpieces of Glass, a world history from the Corning Museum of Glass*. New York: Harry N. Abrams, INC, Publishers, 1990.
- Dorigato, 2006. = Dorigato, Attilia. *Museo del vetro*. Venezia: Musei Civici veneziani :Marsilio Editori s. p. a., 2006
- Kandučar Trojan, 2013= Kandučar Trojan, Sandra. *cat. nos. 293.,294.,308, 309. //Transparent Beauty: Glass from Croatian Museums from the 15th to the 20th century*. (editor Anđelka Galić). Zagreb: Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, 2013. Exhibition catalogue.
- Liefkes 1997.= Liefkes, Reino. *Glass*. London: V&A Publications, London, 1997.
- Ratković Bukovčan 2005. = Ratković Bukovčan, Lada. *The fundamental techniques of glassmaking from the end of the 16th to the end of the 18th centuries* (Studije Muzeja Mimara 21). Zagreb:Muzej Mimara, 2005
- Ratković Bukovčan 2009 = Ratković Bukovčan, Lada, *Glassmaking of the second half of the 19th century-a selection from the Mimara Museum* (Studije Muzeja Mimara 35). Zagreb: Muzej Mimara 2009
- Ratković Bukovčan 2013 = Ratković Bukovčan Lada. *Art Déco, // Transparent Beauty: Glass from Croatian Museums from the 15th to the 20th century*. (editor Anđelka Galić). Zagreb: Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, 2013. Exhibition catalogue.
- Ratković Bukovčan 2013 = Ratković Bukovčan Lada. *From Murano and the Milan Triennial of the 1920s to the Finnish design of the mid-20th century // Transparent Beauty: Glass from Croatian Museums from the 15th to the 20th century*. (editor Anđelka Galić). Zagreb: Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, 2013. Exhibition catalogue.
- Ricke 1989 = Ricke, Helmut, *Reflex der Jahrhunderte: Die Glassammlung des Kunstmuseums Düsseldorf*. Düsseldorf: Kunstmuseum Düsseldorf, 1989
- Finska primijenjena umjetnost 1966 = *Finska primijenjena umjetnost*. Zagreb: Muzej za umjetnost i obrt, 1966. Exhibition catalogue.

Фабрика стакла „Холмегорд“ (Holmegaard Glassworks) послује већ 189 година (основана 1825. године), и заслужна је за неке од најбољих достигнућа и искустава, и чињеницу да привлачи бројне уметнике током дугог низа година. Баш овде су настала позната дела Пера Литкена (Per Lütken, 1916-1998), врхунског дизајнера и дувача стакла: чинија Прованса (Provence) из 1955. године (стр. 22) и посуда Зеландија (Selandia; стр. 22) из 1957. године, чије се лагане и ваздушасте површине сједињавају у ненаметљив загрљај спонтане креативности. На истом трагу поједностављених, логичних линија обликована је и колекција Минима (Minima) ауторке Сесилије Манц (Cecilie Manz) из 2009. године (стр. 24). Префињена једноставност њених радова награђена је Данском наградом за дизајн, коју је добила 2008/2009. године. Награђена су и дела из колекције Дизајн са светлом индустријске дизајнерке Марије Бернтсен (Maria Berntsen), док су поједини предмети, настали од 2011. до 2014. године (стр. 25), готово невидљивих обриса, а постају видљиви тек додиром светлости.

Holmegaard Glassworks has been operating for 189 years (founded in 1825) absorbing some of the best achievements and experiences, and attracting numerous artists over the years. This is where famous works of Per Lütken (1916 - 1998), a top designer and glassblower, were created: *Provence* bowl, designed in 1955 (pg. 22) and *Selandia* dish (pg. 22) designed in 1957, whose light and airy surfaces encompass parts of the space in an unobtrusive embrace of spontaneous creativity. In the same vein of simplified, logical lines *Minima* collection was formed, designed by Cecilie Manz in 2009 (pg. 24). Sophisticated simplicity of her works was recognised by receiving the Danish Design Award 2008/2009. Work of an industrial designer Maria Bernsten titled *Design with Light* collection was also awarded, and individual objects created during the period from 2011 until 2014 (pg. 25) were made of almost invisible walls that become visible only when touched by a light.

ARCHITECTMADE налази израз управо у савршеној изради предмета које су осмислили неки од најзначајнијих данских архитеката педесетих и шездесетих година XX века, кроз савршен приступ истинског споја прочишћене форме и стакла као материје. Чаше Извор, које је 1973. године дизајнирао Јерн Узон (Jørn Utzon, 1918-2008), генијални творац зграде Сиднејске опере, почеле су да се израђују 2007. године. Оне изражавају његов доживљај природе, у којој је он нашао извор инспирације и стопио га с могућностима које пружа изливено стакло. Сет чаша за пиће из колекције Агнес (стр. 34 и 36), која је године 2013-2014. израђена у Италији за компанију „Лене Бјере Дизајн“ (Lene Bjerre Design), сјајан је пример ефектног и складног дизајна који спаја једноставне, глатке површине с опуштеношћу тренутка уживања, постигнутог кроз игру натписима.

ЛРБ

ARCHITECTMADE is manifested in the perfect form of objects that were created by some of the most significant Danish architects in 50's and 60's, achieving an unmistakable approach of true pairing of purified form and underlying matter of glass. Glasses *Spring*, designed by Jørn Utzon (1918 - 2008) in 1973, who was the ingenious creator of Sydney Opera House, which were made for the first time in 2007, confirm his experience of nature in which he had recognized the source of inspiration and merged it with the possibilities provided by the molten glass material .

Set of drinking glasses from *Agnes* collection (pg. 34 and 36), which was made in Italy for Lene Bjerre Design in 2013 - 2014, is a great example of an effective, harmonious design that combines simple smooth surfaces with relaxation of a moment of pleasure by playing with inscriptions.

ЛРБ

Чинија Прованса / Provence bowl

дизајн/design: Пер Литкен / Per Lütken, 1955

производња/production: Стаклара „Холмегорд“, Данска
/ Holmegaard, Denmark

дувано стакло / mouth-blown glass

обим/circ.: 31 cm

BY APPOINTMENT TO THE
ROYAL DANISH COURT

**HOLME
GAARD**

1825

www.holmegaard.com

Посуда Зеландија / Selandia Dish

дизајн/design: Пер Литкен / Per Lütken, 1957

производња/production: Стаклара „Холмегорд“, Данска
/ Holmegaard, Denmark

дувано стакло / mouth-blown glass

обим/circ.: 24 cm

HOLMEGAARD

Историја фабрике „Холмегорд“ (Holmegaard)

Историја фабрике стакла „Холмегорд“ почиње 1823. године, када је гроф Кристијан Данескјолд-Самсе (Christian Danneskiold-Samsøe) затражио од краља Данске дозволу да оснује фабрику стакла у месту Холмегорд Мосе (Holmegaard Mose). Међутим, исте године гроф умире, не добивши одговор на свој упит. Његова удовица, грофица Хенријета Данескјолд-Самсе (Henriette Danneskiold-Samsøe), одлучила је да настави са пројектом када је од краља добила дозволу за оснивање фабрике, недуго након смрти свога мужа. Фабрика је морала бити смештена на мочварном подручју јер је ту било довољно горива неопходног за постизање високих температура у пећима за стакло.

Фабрика стакла „Холмегорд“ почела је са производњом 1825. године. У почетку је производила само зелене флаше, али је Хенријета желела да производи и чаше од прозирног стакла, што су дувачи стакла из Чешке умели да изведу. Историја фабрике стакла „Холмегорд“ је заправо прича о неколико мањих фабрика на тресетишту, које су у раздобљу од 189 година порасле и постале део велике модерне групације. Током XX века уметници су постали део ове слагалице, дизајнирајући и обликујући стаклене производе компаније „Холмегорд“. Овим започиње дуга и поносна традиција, па су и данас неки од најбољих уметника Данске повезани с производњом стакла у компанији „Холмегорд“.

The History of Holmegaard

The history of Holmegaard glassworks began in 1823, when Count Christian Danneskiold-Samsøe sought permission from the King of Denmark to establish a glassworks at Holmegaard Mose. However, the Count died in 1823 without receiving an answer to his request. His dowager, Countess Henriette Danneskiold-Samsøe, decided to pursue the project when, shortly after the death of her husband, she received permission from the King to establish a glassworks. The factory was to be located in the bog because there was sufficient fuel there to produce the high temperatures needed for the glass kiln.

Initial production at Holmegaard glassworks began in 1825. Early on, the factory produced only green bottles, but Henriette also wanted to produce clear glass tumblers, and the Bohemian glassblowers were able to manufacture these. The history of Holmegaard glassworks is a story of a few small glassworks in a peat bog, growing to become part of a large modern group over a period of 189 years. During the 20th century, artists entered the equation, designing and shaping Holmegaard's glass products. This was the start of a long and proud tradition, and as a result, even to this very day, some of the best artists in Denmark are associated with Holmegaard's glass production.

Колекција Минима (бокал) / The Minima Collection (carafe)

дизајн/design: Сесилија Манц / Cecilie Manz, 2009

производња/production: Стаклара „Холмегорд“, Данска
/ Holmegaard, Denmark

дувано стакло / mouth-blown glass

55-140 cl

Колекција Минима (бокал) / The Minima Collection (carafe)

дизајн/design: Сесилија Манц / Cecilie Manz, 2009

производња/production: Стаклара „Холмегорд“, Данска
/ Holmegaard, Denmark

дувано стакло / mouth-blown glass

Колекција Минима (бокал) / The Minima Collection (carafe)

дизајн/design: Сесилија Манц / Cecilie Manz, 2009

производња/production: Стаклара
„Холмегорд“, Данска / Holmegaard, Denmark

дувано стакло / mouth-blown glass

Колекција Дизајн са светлом (фењер)
/ The Design with Light Collection (lantern)
dizajn/design: Maria Bernsten, 2011.
proizvodnja/production: Holmegaard, Danska/
Denmark
puhano staklo/mouth blown glass
v./h. 29 cm

Колекција Дизајн са светлом (свећњак)
/ The Design with Light Collection (chamberstick)
дизајн/design: Марија Бернтсен / Maria Berntsen, 2013
производња/production: Стаклара „Холмегорд“, Данска
/ Holmegaard, Denmark
дувано стакло / mouth-blown glass
обим: 15,5 cm / diam.: 15.5 cm

Колекција Дизајн са светлом (посуда)
/ The Design with Light Collection (pot)
дизајн/design: Марија Бернтсен
/ Maria Berntsen, 2014
производња/production: Стаклара „Холмегорд“, Данска
/ Holmegaard, Denmark
дувано стакло / mouth-blown glass
висина/h.: 16 cm

AUTORI / AUTHORS

Пер Литкен (Per Lütken)

Пер Литкен (Per Lütken, 1916-1998) био је ненадмашан мајстор данског дизајна стакла и један од најнапреднијих дувача стакла компаније „Холмегорд“. У овој фабрици радио је од 1942. године, па до своје смрти 1998. године, осмисливши дизајн за више од 3000 предмета од стакла. Многа његова остварења постала су класика и синоним за квалитет по коме је „Холмегорд“ познат, а сам Пер је био велика инспирација другима. Био је познат по свом перфекционизму, због чега је дувачима стакла постављао велике захтеве. Кад би се жалили да су његови пројекти превише компликовани, Литкенов амбициозни одговор увек је гласио: „Па ко је рекао да би то требало да буде лако?“

Пер Литкен је сматрао да чаше морају имати одређену природну тежину и да треба да зраче вештином израде. На темељу те филозофије створио је нешто дебље чаше меких и пријатних облика. То су његови: Бр. 5 (1970), Бродска чаша (1971), *Idéelle* (1978) и Шарлота Амалија (*Charlotte Amalie*, 1981). Литкен је такође аутор чиније Прованса (*Provence*, 1955) и посуде Зеландија (*Selandia*, 1957).

Per Lütken (1916 - 1998) was the unsurpassed master of Danish glass design and one of Holmegaard's most advanced glass blowers. He worked at the Holmegaard Glass Factory from 1942 until his death in 1998, and breathed life to more than 3,000 glass designs. Many of his ranges have become classics and are synonymous with the quality that Holmegaard is famous for.

Per Lütken was the Holmegaard Glass Factory's great inspiring figure. He was known for his perfectionism and made great demands on the glass blowers. If they complained that his designs were too difficult to blow in glass, Lütken's ambitious response was always, "Well, who said things were supposed to be easy?"

In Per Lütken's opinion, glasses should have a certain natural weight, and they should ooze craftsmanship. Based on this philosophy, he created the thick, lip-friendly glasses with soft curves in the *No. 5* (1970), *Ship's Glass* (1971), *Idéelle* (1978) and *Charlotte Amalie* (1981) ranges.

Lütken is also the man responsible for the *Provence bowl* (1955) and the *Selandia* dish (1957).

Сесилија Манц (Cecilie Manz)

Међународно призната Сесилија Манц дипломирала је дизајн на Краљевској данској академији лепих уметности 1997. године, када је имала 25 година. Пре тога студирала је уметност и дизајн у Финској. Године 1998. оснива фирму за дизајн у Копенхагену. Добитница је многих престижних данских и међународних награда за дизајн, а њени радови су изложени у Музеју модерне уметности у Њујорку. Сарађује са фабриком стакла „Холмегорд“ од 2004. године. Њен Минима асортиман награђен је Данском наградом за дизајн за 2008/2009. годину, и то за спој скандинавског модернизма и функционалности.

The internationally acclaimed Cecilie Manz graduated from the Royal Danish Academy of Fine Arts, School of Design in 1997 when she was 25. Before this, she had studied art and design in Finland. In 1998, Cecilie Manz set up her own design company in Copenhagen. She has won a wide range of prestigious Danish and international design awards, and her designs are on display at MoMA, the Museum of Modern Art, in New York.

Her partnership with Holmegaard has been on-going since 2004. Cecilie Manz' *Minima* range won the *Danish Design Award 2008/2009* for combining Scandinavian modernism and functionality.

Марија Бернтсен (Maria Berntsen)

Марија Бернтсен по професији је индустријски дизајнер, а приватну праксу покреће 1992. године. Инспирацију за свој дизајн налази у архитектури, природи, моди и актуелним трендовима. Марија посебно воли стакло као материјал због његове визуелне лакоће и способности да ухвати и рефлектује светлост. „Кад приступам новом пројекту, тражим најпре његову срж, његов дух. Почетак. То је као кад закорачиш у посебан простор у којем твоје срце може да говори. Место на којем је све могуће, а ја могу на све да гледам с новом енергијом, без предрасуда и предубеђења. Замишљам како ће се производ користити и какво ће место у соби заузимати, и на основу тог осећаја почињем да размишљам о његовом облику и функцији.“

Марија Бернтсен заслужна је за познату лампу *One* фабрике „Холмегорд“ и за успех линије *Дизајн са светлом (Design with Light)*, који укључује низ фењера са специфичним кожним ручкама, доступних у прозирном и пескираном стаклу. Фењери су дизајнирани као покретни извори светлости, за коришћење и у унутрашњим просторима и на отвореном. Марија Бернтсен је недавно осмислила и нови дизајн за класични свећњак с дршком у склопу линије *Дизајн са светлом* за савремени дом. Обе линије су израђене на темељу филозофије дизајна Марије Бернтсен, по којој дизајн треба да увесељава људе сваког дана.

Maria Berntsen is an industrial designer who has had her own practice since 1992. She finds her design inspiration in architecture, nature, fashion and current trends. Maria Berntsen has a special love of glass as a material with its visual lightness and its ability to capture and reflect light.

“When I approach a new project, I start by looking for its nerve, its spirit. A beginning. It is like stepping into a special space where your heart can speak. A place where everything is possible, and I am able to look at everything with a new energy and without prejudice or preconception. I visualize how the product will be used and the presence it has in a room—and based on this feeling, I start to think in form and function”.

Maria Berntsen is the woman responsible for Holmegaard's *One* lamp and the successful *Design with Light* range, which includes a number of lanterns with a distinctive leather strap—these lanterns are available in both transparent and frosted glass. The lanterns have been created as mobile light sources for use both indoors and out. Most recently, Maria Berntsen has given the classic chamber candlestick a makeover in a *Design with Light* version for the contemporary home.

Both ranges have been created on the basis of Maria Berntsen's design philosophy, which is basically about creating design that brings joy to many every day.

ARCHITECTMADE

www.architectmade.com

Извор / Spring

дизајн/design: Јерн Узон / Jørn Utzon, 1973.

производња/production: Architectmade

(после 2007 / after 2007)

дувано стакло највишег квалитета (може се преврнути на једну страну) / mouth blown from the highest quality glass (it can tumble to one side)

висина/h.: 8 cm; обим/circ.: 9 cm

ARCHITECTMADE

ARCHITECTMADE је компанија специјализована за производњу и промоцију предмета које су дизајнирали архитекти из педесетих и шездесетих година XX века, међу којима су Узон, Кјаерхолм (Kjærholm), Јул (Juhl), Ведел (Vedel) и Карпф (Karpf). Њихов дизајн је једноставан и чист, а облик и естетика играју кључну улогу. Овај процес је изнедрио јасну кристализацију и концептуализацију производа у најчистијем, најједноставнијем и најпрецизнијем облику. То је кључна одлика суштине модерног данског дизајна коју у себи садрже сви ARCHITECTMADE производи.

Производи ове компаније су најквалитетнији, ручно прављени, а продају се у водећим дизајнерским продавницама широм света.

ARCHITECTMADE specializes in the production and promotion of products designed by architects from the 1950's and 60's. Their collection comprises of design objects designed by Denmark's most recognized architects such as Utzon, Kjærholm, Juhl, Vedel and Karpf. The architects are characterized by their simple and clean designs, in which form and aesthetics play a key role. This process resulted in a clear crystallization and conceptualization of the product in its purest, simplest and most refined form. This is the key characteristic of the essence of Modern Danish design, which all of ARCHITECTMADE products encompass.

The products are handmade in the highest possible quality and are sold in leading design stores throughout the world.

AUTORI / AUTHORS

Јерн Уцон (Jørn Utzon)

Јерн Уцон је рођен 1918. године, а целога живота је дизајнирао велике зграде. Најпознатија је Сиднејска опера, која је освојила признања широм света. Уцон је образовање стекао на Краљевској академији ликовних уметности у Копенхагену, а његова дела су призната због своје безвремености и универзалности. Године 2003. је одликован Прицкеровом (Pritzker) наградом за архитектуру. Умро је 2008. године.

Уцон је дизајнирао чаше Извор у исто време док се зграда Сиднејске опере градила, због чега су скице за чаше дуго времена биле заборављене. Први пут откако су дизајниране у производњу их је пустила компанија ARCHITECTMADE. Оне су посебне и зато што спадају у малобројне мање предмете које је Уцон дизајнирао за живота. Инспирацију за чаше нашао је у планинском извору – отуда и име. Према самом аутору, унутрашњи простор чаше је тај који је важан. Зато је његов главни фокус у дизајнирању стакла на коришћењу тог простора и начина на који течност из њега истиче.

Jørn Utzon was born in 1918 and spent his lifetime designing large-scale buildings. The most famous one is the Sydney Opera house, which won him acclaim around the world. Utzon was educated at the Royal Art Academy in Copenhagen, and his works are recognized for their timelessness and universality. In 2003 he was honoured with Pritzker Architecture Prize. He died in 2008.

Jørn Utzon designed the SPRING glasses at the same time as the Sydney Opera was being built. As a result, the sketches for the glasses were forgotten for a long time. ARCHITECTMADE set them into production for the first time ever since they were designed. Similarly, they are even more special because they are some of the few smaller products he designed in his lifetime. Utzon's inspiration for the glasses came from a mountain spring, hence the name. According to the architect, the important part of the glass is the space inside. It is for this reason that the main focus when designing glass was on the way the space is used and how liquid flows out of it.

Колекција Агнес (чаша за црвено вино)
/ Agnes Collection (red wine glass)
дизајн/design: „Лене Бјере Дизајн“, Данска / Lene Bjerre
Design A/S, Denmark
произведено у Италији, 2013-2014. / produced in Italy,
2013-2014
висина: 14,7 cm / h.: 14.7 cm; обим/circ.: 9 cm

Колекција Агнес (чаша за бело вино)
/ Agnes Collection (white wine glass)
дизајн/design: „Лене Бјере Дизајн“, Данска / Lene Bjerre
Design A/S, Denmark
произведено у Италији, 2013-2014. / produced in Italy,
2013-2014
висина: 13,3 cm / h.: 13.3 cm; обим: 8,2 cm / diam.: 8.2 cm

ЛЕНЕ БЈЕРЕ (LENE BJERRE)

Компанија „Лене Бјере Дизајн“ (Lene Bjerre Design) основана је пре више од 30 година покрај плавог Лимфјордена (Limfjorden) на полуострву Јиланд (Jutland), а ми имамо ту част да будемо окружени његовом чудесном природом. Фасцинација променљивом природом и променама годишњих доба бескрајна је инспирација креативном тиму ове компаније и игра значајну улогу у стварању карактеристичних обележја њихових модерних производа. Уз помоћ јединствених производа скандинавског стила компаније „Лене Бјере Дизајн“, свако атмосфери свог дома може дати лични печат.

Колекција Агнес

Сасвим новим чашама за вино из колекције Агнес, компанија „Лене Бјере Дизајн“ помаже вам да створите амбијент у ком желите да боравите. Припремите се за тренутке среће који следе након што украсите сто овим чашама. О њима ће се сигурно причати, а призваће и нека лепа прошла времена. Ова линија чаша је прикладна за сваку прилику, било да је реч о малој интимној вечери за двоје, раном ручку уз шампањац с пријатељима или о великом окупљању с балонима, песмама и говорима. Чаше су произведене у северној Италији, у прелепој регији Емилија-Ромања (Emilia-Romagna), а можете их употребити за више намена, не само за вино.

Lene Bjerre Design has been established for more than 30 years along the blue Limfjorden in Jutland and we feel privileged to be surrounded by its amazing nature. The fascination of the changeable nature and change in seasons is an endless inspiration to the creative team and it plays a tremendous part in giving their fashionable products their own distinctive marks. With Lene Bjerre Design's unique, Scandinavian style, everyone can create a personal atmosphere in their homes.

Agnes Collection

With the brand new wine glasses in the Agnes Collection, Lene Bjerre helps set the stage for creating a great place to be.

Prepare for happy times ahead when you lay the table with these glasses. They will also certainly be talking point and provoke familiarity from previous great experiences. This complete range is suitable for any occasion, whether it is small, intimate dinner for two, a champagne brunch with your friends or a huge gathering with balloons, singing and speeches. Although these glasses are produced in northern Italy, in the incredibly beautiful Emilia-Romagna region, you can use them for more than just wine.

Колекција Агнес (бокал за вино)

/ Agnes Collection (decanter)

дизајн/design: „Лене Бјере Дизајн“, Данска

/ Lene Bjerre Design A/S, Denmark

произведено у Италији, 2013-2014.

/ produced in Italy, 2013-2014

висина/h.: 25 cm; обим/circ.: 10 cm

Колекција Агнес (чаша за шампањац)

/ Agnes Collection (champagne glass)

дизајн/design: „Лене Бјере Дизајн“, Данска

/ Lene Bjerre Design A/S, Denmark

произведено у Италији, 2013-2014.

/ produced in Italy, 2013-2014

висина: 17,2 cm / h.: 17.2 cm;

обим: 6,8 cm / diam.: 6.8 cm

Колекција Агнес (чаша за воду)

/ Agnes Collection (water glass)

дизајн/design: „Лене Бјере Дизајн“, Данска

/ Lene Bjerre Design A/S, Denmark

произведено у Италији, 2013-2014.

/ produced in Italy, 2013-2014

висина: 8,9 cm / h.: 8.9 cm;

обим: 7,3 cm / diam.: 7.3 cm

Препозната потреба за трајним постојањем снажног индивидуалног стила и за савршеношћу извођења замишљених израза креативне јединствености јасно су обележиле деловање „Итале“ (Iittala). Основана 1881. године, својим је радом досегла квалитативне врхунце финског стакларства. Неке од предмета који се и данас израђују осмислили су познати фински уметници. Архитекта Алвар Алто дизајнирао је 1936. вазу која се израђује у богатом колористичком распону (стр. 40). Почевши од 1972. године, Оива Тоика (Oiva Toikka) је, уз колекцију чаша и тањира чија површина обавија стаклене капљице (стр. 42), створио и благо, шарено јато љупких птица у којима се огледа уметникова дубока повезаност са исконском природом (стр. 42). Водећи се такође дубоком перцепцијом и доживљајем природе, Тапио Виркала 1947. године ствара по лепоти недосегнуту вазу Лисичарка (Kantarelli, стр. 43), баш као и серију чаша, пехара и бокала Последња Тула (Ultima Thule, стр. 43), обликованих 1968. године, у којима долази до изражаја његова блистава креативност. Тимо Сарпанева је испитивања форме, боје и могућности обликовања стакла саткао у елементарним, али изузетно упечатљивим облицима свећњака Festivo (стр. 43) и вазе Claritas (стр. 44), који су и данас врхунска унутрашња декорација. С друге стране, Кај Франк се поиграо нежним звуком обешених стаклених куглица на поветарцу (стр. 44). Сви ти облици који се до данас израђују су густа потка препознатљивости „Итале“, на коју се настављају нова остварења колекције Магија (Taika, стр. 44), коју 2006. године покрећу Хеики Орвола (Heikki Orvola) и Клаус Хапаниеми (Klaus Haapaniemi), сажимајући управо у том називу (taika – магија) сва обележја „Италине“ производње.

Recognized need for permanent presence of a strong individual style and perfect production of imaginary expressions of creative uniqueness has clearly marked Iittala's work. Founded in 1881 its work includes qualitative highlights of the Finnish Glass Craft. Some of the items that are made today were designed by famous Finnish artists. Architect Alvar Aalto designed a vase in 1936 that is made in a rich coloristic scale (pg. 40). Beginning in 1972, Oiva Toikka, along with a collection of glasses and plates whose surfaces are covered in glass droplets (pg. 42), has also created a true treasure, a colourful bevy of lovely birds which reflect the artist's deep connection with true nature (pg. 42). Also lead by deep perception and experience of nature, Tapio Wirkkala (1947) created the *Chantarelle* vase (pg. 43) of unparalleled beauty, as well as a series of glasses, pitchers and tumblers, *Ultima Thule* (pg. 43), designed in 1968, in them his sparkling creativity comes to the fore. Timo Sarpaneva has put his examination of form, colour and possibilities of a design into elementary, but extremely striking forms of *Festivo* candlesticks (pg. 43) and *Claritas* vase (pg. 44) that are still superb interior decorations. Kaj Franck, on the other hand, played with the gentle sound of hanged glass beads moved by a breeze (pg. 44). Still produced to this day, all of these forms make up a thick weft of Iittala's recognition, which is continued in new achievements of *Taika* collection (pg. 44), initiated in 2006 by Heikki Orvola and Klaus Haapaniemi, summarizing precisely in the name (*taika*-magic) all the characteristics of Iittala's production.

Креативност и разноликост облика одликују и радове групе младих дизајнера и мајстора за стакло који од 2010. заједно раде као „Ласисми“. Презентовани радови настали су 2012. и 2013. године. Опчињавају нас, на пример, сјајне површине предмета које је осмислила Марија Јутила (Maria Jutila; стр. 52), разигране боје стакла обрађеног грал техником у радовима Капоа Лахдесмакија (Kaappo Lähdesmäki; стр. 52), смирујући млечни преливи у симболичкој Таблети против болова Вере Хелми Ремесе (Veera Helmi Remes; стр. 52) или поигравање бојом и педантна љупкост стаклене „играчке“ Марит Лахдесмаки (Maarit Lähdesmäki; стр. 50). Боја као ознака обрису предмета истиче се у раду Тонија Кокиле (Toni Kokkila; стр. 52), док је Кимо Реиника (Kimmo Reinikka) снажно истицао живе боје чудесне лале (стр. 52).

Кари Алакоски (Kari Alakoski), мајстор дувања стакла, стварао је своја дела за „Италу“ више од 20 година, а радио је и у „Нуутажарви“ (Nuutajärvi). Данас своје идеје претаче у чудесан стаклени свет у старој стаклари у Рихимакију (Riihimäki). Преливање боје на издуженим зидовима предмета, те игра испреплетеног стакленог ткива и зрачних нити (стр. 58) сведоче о његовој имагинацији и мајсторству. Његове радове можемо наћи и у Галерији „Мафка“ – Галерија „Мафка и Алакоски“ (Mafka&Alakoski од 2013. године) – коју је 2011. године основала млада уметница Марја Хепо-ахо (Marja Hepo-aho), подједнако предана боји (стр. 57) као и безбојним, прозирним површинама предмета (стр. 56). Све предмете ауторка је сама израдила у фабрици стакла у Рихимакију. Једноставни облици непогрешиве хармоније који нас препуштају истинском задовољству у стакленој супстанци били су заправо и логичан разлог да ова уметница и мајстор дувања стакла буде проглашена 2012. године Младим мајстором године.

ЛРБ

Creativity and diversity of form characterize the work of a group of young designers and glass artisans who have been working together since 2010 as Lasismi. The presented works were created in 2012 and 2013, which dazzle by, for example, shiny wall of the object created by Maria Jutila (pg. 52), playful colours of glass created using the *graal technique* in the work of Kaappo Lähdesmäki (pg. 52); calming milky tints in a symbolic *Painkiller* created by Veera Helmi Remes (pg. 54) or colour play and meticulous cuteness of a glass “toy” of Maarit Lähdesmäki (pg. 50). Colour marking an outline of objects highlights the work of Toni Kokkila (pg. 52) while Kimmo Reinikka strongly stresses the vivid colours in his wondrous tulip (pg. 52).

Kari Alakoski, master glass blower, has made his work for *littala* for over 20 years and has also worked in Nuutajärvi, and today he translates his ideas into miraculous world of glass in an old glassworks in Riihimäki. Merging of colours on elongated walls of an object (pg. 58) and play of interlaced glass tissue and air threads (pg. 58) testify to his imagination and mastery. His work can be found in the Gallery Mafka (Gallery Mafka&Alakoski from 2013), founded in 2011 by an established young artist Marja Hepo-aho who is equally committed to colour (pg. 57) as well as to colourless, transparent surfaces of objects (pg. 56). All the objects were made by the designer herself in Riihimäki glassworks. Simple forms of infallible harmony that leave us with true pleasure of glass substance were the logical reason why this artist and master glassblower was declared in 2012 the *Young Craftsman of the Year*.

LRB

Алто ваза, Киша
/ Aalto vase, Rain

дизајн/design: Алвар Алто / Alvar Aalto, 1936
производња/production: „Итала“,
Финска / Iittala, Finland
дувано стакло / mouth-blown glass
висина/h.: 12 cm

Алто ваза, пламено црвена
/ Aalto vase, flaming red

дизајн/design: Алвар Алто
/ Alvar Aalto, 1936
производња/production: „Итала“,
Финска / Iittala, Finland
дувано стакло / mouth-blown glass
висина/h.: 16 cm

Алто ваза боје лосоа
/ Aalto vase, salmon pink

дизајн/design: Алвар Алто
/ Alvar Aalto, 1936
производња/production: „Итала“,
Финска / Iittala, Finland
дувано стакло / mouth-blown glass
висина: 20,1 cm /h.: 20.1 cm

ИТАЛА (IITTALA)

„Итала“ је основана 1881. године, а њена дизајнерска филозофија била је: понудити функционалан дизајн производа за дуготрајну употребу који је истовремено угодан оку. Процес дизајна у „Итали“ почиње разматрањем функције, облика и квалитета предмета. „Итала“ редовно лансира нове колекције, а најновији успех је колекција Магија (Taika). Дизајнери „Итале“ користе и стара дизајнерска решења у различитим бојама, која додају савременим колекцијама. Стаклене предмете које производи „Итала“ данас можете наћи у готово сваком домаћинству.

Алвар Алто (Alvar Aalto, 1898-1976)

Рођен 1898. године у општини Куортане (Kuortane), Алвар Алто се својим јединственим стилем и изузетним талентом прославио као мајстор модерне архитектуре. Блиско је сарађивао са својом супругом Аино Алто (Aino Aalto).

Већ тридесетих година прослог века, његови су радови били изложени у Музеју модерне уметности у Њујорку.

Најпознатији стаклени предмет који је Алто дизајнирао јесте Алто ваза, која је први пут изложена у Паризу 1937. на Светској изложби. Алто је и самостално и заједно са супругом Аино Алто дизајнирао велик број најразличитијих предмета.

Године 1936. Алвар Алто је креирао класичну серију стаклених ваза. Колекција Алвар Алто главни је производ модерног скандинавског дизајна и најлегендарнија серија производа у понуди компаније „Итала“ до данас.

Established in 1881, the design philosophy of Iittala has been to offer functional design products for longlasting use and yet pleasing the eye. The design process at Iittala starts with considering the function, the form and quality of the item. Iittala is relevant, and has been launching new collections regularly, the latest success being the Taika collection. They also use old designs in different colours and add it to the well-known collections. Nowadays you can find Iittala's glass objects in nearly every household.

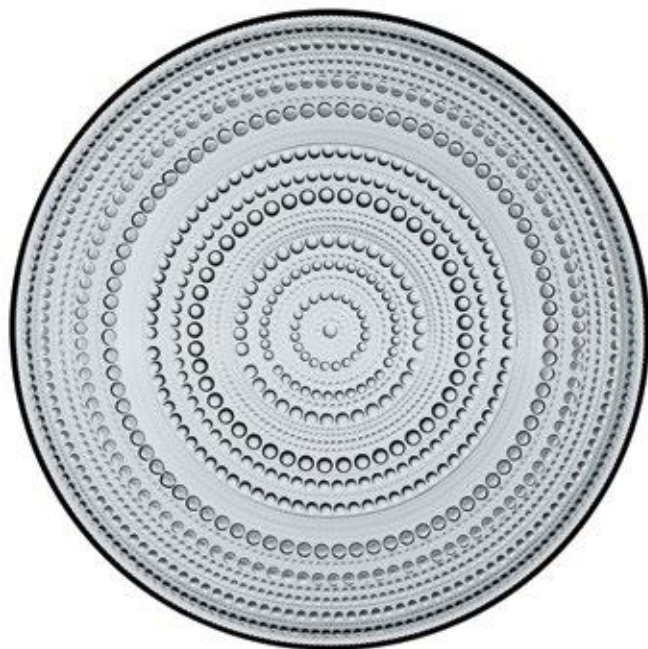
Alvar Aalto (1898 - 1976)

Born in Kuortane in 1898, Alvar Aalto made his name as a master of modern architecture through his unique style and exceptional talent. He worked closely with his wife Aino Aalto.

His works were exhibited in the New York Museum of Modern Art already in the 1930s.

The most famous of the glass objects designed by Aalto is the *Aalto vase*, which was first seen at the 1937 Paris World Exposition. Independently and together with his wife Aino Aalto, Alvar Aalto designed a number of versatile objects.

In 1936, Alvar Aalto created his classic series of glass vases. The *Alvar Aalto Collection* has been a staple of modern Scandinavian design and the most iconic series in the Iittala range ever since.

Кап росе (тањир, сиви)

/ Kastehelmi plate, grey

дизајн/design: Оива Тоика / Oiva Toikka, 1964

центрифугирано стакло / centrifuged glass

производња/production: „Итала“, Финска

/ Iittala, Finland

пречник: 31,5 cm / diam.: 31.5 cm

Кап росе (чинија, провидна)

/ Kastehelmi bowl, clear

дизајн/design: Оива Тоика / Oiva Toikka, 1964

дувано стакло / mouth-blown glass

производња/production: „Итала“, Финска / Iittala, Finland

висина: 10,4 cm / h.: 10.4 cm; 35 cl

Тоикина птица - Сврака

/ Bird by Toikka - Magpie

дизајн/design: Оива Тоика / Oiva Toikka, 1972

производња/production: „Итала“, Финска

/ Iittala, Finland

дувано стакло / mouth-blown glass

дужина: 25,5 cm / l.: 25.5 cm; висина/h.: 15 cm

Festivo sveћњак / Festivo candlestick

дизајн/design: Тимо Сарпанева / Timo Sarpaneva, 1966
ручно ливено стакло / manual casting
производња/production: „Итала“, Финска / Iittala, Finland
висина: 21,5 cm /h.: 21.5 cm

Лисичарка, ваза / Chanterelle vase

дизајн/design: Тапио Виркала / Tapio Wirkkala, 1947
производња/production: „Итала“, Финска / Iittala, Finland
стакло дувано у калуп, гравирано
/ mould-blown glass; engraving
висина/h.: 21 cm

***Последња Тула, бокал
/ Ultima Thule ice lip pitcher***

дизајн/design: Тапио Виркала
/ Tapio Wirkkala, 1968
стакло дувано у калуп / mould-blown glass
производња/production: „Итала“, Финска
/ Iittala, Finland
150 cl

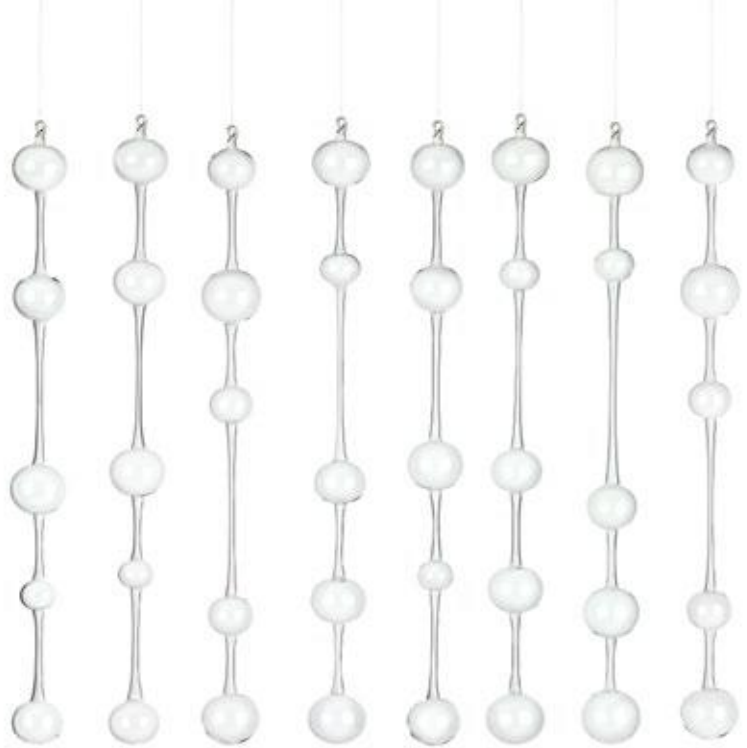
Последња Тула / Ultima Thule d.o.f
дизајн/design: Тапио Виркала / Tapio Wirkkala, 1968
машински дувано стакло / machine-blown glass
производња/production: „Итала“, Финска / Iittala, Finland
28 cl

Јутро у Атени

/ Morning in Athens (Ateenan aamu)

дизајн/design: Кај Франк / Kaj Franck, 1953
дувано стакло са употребом пламена / mouth-
blown glass with lampworking technique
производња/production: „Итала“, Финска
/ Iittala, Finland
висина/h.: 63 cm

Магија, послужавник, овални, црни

/ Magic (Taika) serving plate, oval black

дизајн/design: Хеики Орвола, Клаус Хапаниеми
/ Heikki Orvola, Klaus Haapaniemi, 2006
производња/production: „Итала“, Финска
/ Iittala, Finland
ручно ливено стакло / manual slipcasting
пречник/diam.: 41 cm

Claritas Трајанов прстен

/ Claritas Ring of Trajanus

дизајн/design: Тимо Сарпанева
/ Timo Sarpaneva, 1983

дувано стакло / mouth-blown glass
производња/production: „Итала“, Финска
/ Iittala, Finland
висина/h.: 21 cm

AUTORI / AUTHORS

Оива Тоика (Oiva Toikka)

Професор Оива Тоика једно је од највећих имена финске стакларске уметности. Његова маштовита, богата и одважна креативност одступа од уобичајене естетике нордијског дизајна. Колекција Птице представља најпознатији Тоикин рад. Уметник је изградио међународну каријеру и добитник је бројних награда, међу којима су и Лунингова (Lunning) награда, медаља Pro Finlandia, награда World Glass Now 85, награда за дизајн „Kaj Franck“ и медаља „Принц Еуген“.

Финска реч *kastehelmi* значи „кап росе“ и односи се на колутове малих стаклених перли које сваком предмету колекције *littala Kastehelmi* дају посебно обележје. Серију Кап росе изворно је дизајнирао Оива Тоика 1964. године, а поново је лансирана 2010, поводом прославе педесетогодишњице његовог рада као једног од најлегендарнијих дизајнера „Итале“.

Тоикина култна колекција Тоикина птица, дизајнирана за „Италу“, први пут је „полетела“ 1972. године.

Professor Oiva Toikka is one of the greatest names in Finnish glass. His imaginative, rich and bold glass art deviates from the streamlined aesthetic of Nordic design. The *Birds* collection is Toikka's best-known work. He has enjoyed an international career and received numerous awards, among them *Lunning Prize*, *Pro Finlandia Medal*, *World Glass Now 85 Award*, *Kaj Franck Design Prize* and the *Prince Eugen Medal*.

The Finnish word “*kastehelmi*” means “dewdrop,” which refers to the rings of small glass beads that give each piece in the *littala Kastehelmi* collection its distinct character. Originally designed by Oiva Toikka in 1964, the *Kastehelmi* series was relaunched in 2010 to celebrate his 50th year as one of *littala*'s most iconic designers.

His iconic collection of *littala Birds* by Toikka first took flight back in 1972.

Тапио Виркала (Tapio Wirkkala, 1915. - 1985.)

Рођен у граду Ханко (Hanko), у Финској, познат је као свестрани геније дизајна. Његов допринос дизајну обухвата све - од производа од стакла до дизајна новчаница и графичке уметности. Током своје каријере, Виркала је учествовао на многим међународним изложбама, а током дугог низа година био је уметнички директор Универзитета за уметност и дизајн у Хелсинкију. Добитник је великог броја награда, укључујући и три златне медаље на Тријеналу у Милану 1951. године, након чега је 1954. године освојио још три медаље.

Уметничко дело *Лисичарка (Kantarelli)* пример је класичног дизајна Тапија Виркале. Дизајнирана је 1947. године, а инспирација за њен настанак била је печурка лисичарка.

Инспирацију за колекцију *Последња Тула (Ultima Thule)* Виркала је нашао у отапању леда у Лапонији.

Born in Hanko, Finland. Tapio Wirkkala is known as the versatile genius of design. His contribution to design includes everything from glass products to the design of banknotes and graphic art. During his career, Wirkkala has participated in many international exhibitions, as well as being the artistic director of the University of Arts and Design in Helsinki for many years. He has won a large number of awards, including three gold medals at the Triennale in Milan in 1951, followed by another three in 1954.

Chantarelle art piece is a classic design by Tapio Wirkkala. It was designed in 1947. The vase gets its inspiration from the chanterelle mushroom.

For *Ultima Thule* Wirkkala was inspired by the melting ice in Lapland.

Тимо Сарпанева (Timo Sarpaneva, 1926-2006)

Дизајнер и вајар Тимо Сарпанева је међународно познат као покретачка снага финског дизајна. Његов успон у свету дизајна започео је педесетих година XX века. Његова дизајнерска решења протежу се од функционалног стакла и уметности у стаклу до текстила и графике. Сарпанева је имао незаобилазну улогу у историји „Итале“. Дизајнирао је њихов „i“ лого, који је симбол компаније.

Festivo серија се производи од 1967. године и од тада је постала истинска икона финског дома.

Сваки Claritas predmet (дизајн из 1983. године) јединствено је уметничко дело. Мехурићи ваздуха, слојеви стакла у боји и облици, дотерани су до крајности, што је од дувача и мајстора полирања захтевало темељно познавање стакла као материјала.

Designer and sculptor Timo Sarpaneva was an internationally known force in Finnish design. His rise towards the top of the design world began in the 1950s. His designs extend from utility glassware and art glass to textiles and graphics. Sarpaneva has had an important role at Iittala. He designed the “i” logo, which serves as the symbol of the company.

The Festivo series has been manufactured since 1967 and has become a true icon of the Finnish home.

Every Claritas piece (designed in 1983) is a unique work of art. Air bubbles, layers of coloured glass and shapes are taken to their extremes, demanding intimate knowledge of the glass material from the glass blowers and polishers.

Кај Франк (Kaj Franck, 1911-1989)

Рођен је у Виборгу (Vyborg), у Финској, а сматра се савешћу финског дизајна. Из свог дизајна уклонио је све што је прекомерно, остављајући само најосновније елементе. Кај Франк је добитник великог броја финских и међународних награда и признања, а његови су радоби били излагани у многим музејима дизајна широм света.

Јутро у Атени (*Ateenan aamu*, dizajn iz 1953. године) јесте скулптура израђена од стаклених привезака. Ношени ветром, крхки стаклени мехурићи стварају тих, мелодичан звук који подсећа на црквена звона у Атени у недељно јутро.

Born in Vyborg, Finland. Kaj Franck is described as the conscience of Finnish design. He removed everything excessive in his designs, leaving only the essentials. Kaj Franck has been awarded a large number of Finnish and international awards and prizes and his work has been displayed at a range of design museums around the world.

Ateenan aamu (Morning in Athens) (designed in 1953), is a sculpture made of glass pendants. When moved by the wind, the fragile glass bubbles make a soft, melodic sound reminiscent of the church bells in Athens on a Sunday morning.

Хеики Орвола Heikki Orvola, б. 1943.

Рођен 1943.године у Хелсинкију у Финској, Хеики Орвола (Heikki Orvola) део је покретачке снаге финског дизајна. Ради у стаклу, керамици, ливеном гвожђу и текстилу. Бавио се индустријским дизајном, а радио је и у различитим материјалима тежећи чистом, уметничком изразу. Током своје дизајнерске каријере Хеики Орвола је добио више награда и признања, укључујући и награду „Кај Франк“ 1998. године, која је вероватно и најцењенија награда за дизајн у Финској.

Born in Helsinki, Finland, in 1943. Heikki Orvola is one of the driving forces within Finnish design. He works in glass, ceramics, cast iron and textiles. Orvola has worked for the industrial art business, but he has also worked in a variety of different materials as a form of pure, artistic expression. During his career as a designer, Heikki Orvola has received awards and prizes, including the Kaj Franck prize in 1998 - perhaps Finland's most important design prize.

Клаус Хапаниеми Klaus Haapaniemi, б. 1970.

У последње време, Клаус Хапаниеми се често помиње у финским, али и у страним медијима. Његова дизајнерска биографија је импресивна: апликације за одећу за компаније „Дизел“ (Diesel), „Ливајс“ (Levi's), „Маримекко“ (Marimekko), „Долче и Габана“ (Dolce & Gabbana), „Кашарел“ (Cacharel), као и нови бренд *Bela's Dead*. Радио је и као креативни директор италијанске модне куће „Бантам“ (Bantam), објавио је књигу *Дивови*, заједно са финском књижевницом Росом Ликсом (Rosa Liksom); израђивао је и илустрације за лист *Обзервер* (*Observer*). Међународна служба анализе трендова WGSN прогласила га је једном од најважнијих звезда у успону у области илустрације и дизајна.

Колекција *Taika*, што на финском значи „магија“ (дизајнирана 2006. године), нуди вам избор различитих изазовних и очаравајућих предмета.

Klaus Haapaniemi has had plenty of coverage recently in the Finnish as well as foreign media. His CV of design work is impressive: garment prints for Diesel, Levis, Marimekko, Dolce & Gabbana, Cacharel and Bela's Dead, a new brand. He has also worked as Creative Director of the Italian fashion house Bantam, published a book entitled "Giants" together with the Finnish writer Rosa Liksom, produced illustrations for the *Observer* newspaper. The international WGSN trend analysis service has dubbed him as one of the most important rising stars in illustration and design.

Magiс' in Finnish, *Taika* (designed in 2006) lets you choose from a variety of bold and enchanting pieces.

Понеделък / Monday

дизајн/design: Марит Лахдесмаки

/ Maarit Lähdesmäki, 2013

производња/production: Ласисми, Финска

/ Lasismi, Finland, 2013

слободно дувано стакло / free-blown glass

висина/h.: 18 cm

фотографија/photo: Тони Кокила / Toni Kokkila

L A S I S M I

www.lasismi.fi

ЛАСИСМИ (LASISMI)

„Ласисми“ је задруга коју је основало седморо младих мајстора стакла и дизајнера, а који користе различите технике обраде стакла и одржавају културу амбициозног дувања стакла и поштовања традиције стакларских рукотворина. У „Ласисмију“ се труде да промовишу финску индустрију стакла. Свим ствараоцима задруге „Ласисми“ заједничка је жеља за учењем нових вештина, склоност ручном раду и страст према стаклу.

„Ласисми“ производи предмете високог квалитета за дизајнере, уметнике, предузећа и појединце. Чланови задруге имају сопствене колекције, од уметничких дела у стаклу до малих производних серија. Радионица и продајна галерија налазе се у старој фабрици стакла у граду Рихимакију (Riihimäki). Осим дувања стакла и његовог дизајна, организују радионице и вечери на којима се размењују искуства.

„Ласисми“ такође активно учествује на изложбама и презентацијама индустрије стакла, а изложба у Музеју стакла у Гернхајму (Gernheim) у Немачкој њихов је најновији заједнички међународни пројекат.

Lasismi is a co-operative founded by seven young glassworkers and glass designers working with several different techniques. They maintain a culture of ambitious glassblowing and honour the traditions in the handicraft of glasswork, seeking also to promote the Finnish glass industry. The common denominators of all the makers of Lasismi are the desire to learn new skills, the zeal to work with our hands and the passion for glass.

Lasismi manufactures glassworks of high quality for designers, artists, companies and private persons. The members of the co-operative also have collections of their own, ranging from art glass to small batch productions. The hotshop and the shop-gallery are located in the old glass factory in Riihimäki. Besides working with glassblowing and glass design, they also organize workshops and experience evenings.

Lasismi actively participates in exhibitions and presentations in glass industry, the exhibition in Gernheim Glass Museum in Germany being the latest international joint project.

Нимб / Halo (Kehrä)

дизајн/design: Марија Јутила, „Ласисми“, Финска / Maria Jutila, „Lasismi“, Finland, 2012
слободно дувано стакло, техника ротације;
резано / free-blown glass, spinned glass, cutting
пречник/diam.: 22 cm
фотографија/photo: Саку Соини / Saku Soini

Lala / Tulip

дизајн/design: Кимо Реиника, „Ласисми“, Финска
/ Kimmo Reinikka, Lasismi, Finland, 2013

слободно дувано стакло, резано

/ free-blown glass, cut

висина/h.: 31 cm

фотографија/photo: Тони Кокила / Toni Kokkila

Viisi silmätöntä / Viisi silmitöntä

дизајн/design: Капо Лахдесмаки, „Ласисми“,
Финска / Капо Каарпо Lähdesmäki, Lasismi,

Finland, 2012

слободно дувано стакло, грал техника, резано

/ free-blown glass, graal technique, cutting

висина/h.: 22 cm

фотографија/photo: Saku Soini

Pilula protiv bolova / Painkiller

дизајн/design: Helmi Remes, 2013.

производња/production: Ласисми, Финска
/ Lasismi, Finland, 2013

стакло дувано у калуп, пескирано, резано и лепљено

/ mould blown glass, sand blasted, cut and glued

дужина/l.: 45 cm; висина/h.: 17 cm

фотографија/photo: Тони Кокила / Toni Kokkila

Corallia

дизајн/design: Тони Кокила, „Ласисми“, Финска / Toni
Kokkila, Lasismi, Finland, 2013

слободно дувано стакло / free-blown glass

дужина/l.: 32 cm

фотографија/photo: Тони Кокила / Toni Kokkila

АУТОРИ / AUTHORS

Марија Јутила (Maria Jutila)

Марија Јутила (рођена 1979. године) студирала је уметност стакла у Финској – Куопио (Куоріо), Хеменлина (Hämeenlinna) – и у Шведској („Орефос“), након чега је „удружила снаге“ са неколицином младих колега како би 2010. године основали задругу „Ласисми“. Њено професионално искуство пре оснивања задруге обухвата радове за Фински музеј стакла, као и за стакларе „Нутајарви“ (Nuutajärvi) и „Ласисиркус“ (Lasisirkus). Поред неколико домаћих изложби, њени радови су били изложени на заједничкој изложби „Ласисмија“ у Гернхајму, у Немачкој, као и на путујућој изложби по Јапану.

Maria Jutila (born 1979) studied glass art both in Finland (Kuopio, Hämeenlinna) and in Sweden (Orrefors), upon which she joined forces with some young colleagues to establish the Lasismi cooperative in 2010. Her professional experience before Lasismi includes work in the Finnish Glass Museum, as well as the glass companies Nuutajärvi and Lasisirkus. In addition to several domestic exhibitions, her works have been on display in the Lasismi exhibition in Gernheim, Germany, and in a touring exhibition in Japan.

Капо Лахдесмаки (Кааро Lähdesmäki)

Капо Лахдесмаки започео је своју професионалну каријеру стажирајући у „Итали“ пре десетак година. Од када је дипломирао као мајстор дувач стакла, наставио је да ради за „Италу“ још неколико година. Задрузи „Ласисми“ придружио се 2010. године и са њима је учествовао на изложбама у Финском музеју стакла, као и на заједничкој изложби „Ласисмија“ у Гернхајму, у Немачкој.

Кааро Lähdesmäki started his professional career with an internship at Iittala some ten years ago. Since then he has graduated as an artisan in glassblowing and continued working for Iittala for several years. In 2010 he joined the Lasismi co-operative and has participated in exhibitions at the Finnish Glass Museum as well as the joined exhibition of Lasismi in Gernheim, Germany.

Тони Кокила (Toni Kokkila)

Тони Кокила је, попут многих његових колега, студирао дување стакла на Вишој стручној школи Тавастиа (Tavastia), пре него што се придружио задрузи „Ласисми“. Додатно је оплеменио свој таленат стажирањем код мајстора дувача стакла Карија Алакоскија (Kari Alakoski), у чему се запажа дух који је карактеристичан за „Ласисмија“ – да се вечито тежи стицању нових вештина. Био је део тима задруге „Ласисими“ који је изложио своје радове у Гернхајму, у Немачкој, 2013. године. Његови радови су изагани и у Хелсиншком дизајн форуму и Финском музеју стакла 2012.године.

Toni Kokkila, like many of his Lasismi-colleagues, studied glassblowing in the Tavastia vocational college before joining the cooperative. He further refined his talent during an internship with the master glassblower Kari Alakoski, reflecting the Lasismi-spirit of always seeking to acquire new skills. He was part of the Lasismi-team exhibiting their works in Gernheim, Germany in 2013. He's works have been exhibited also in the Helsinki Design Forum and the Finnish Glass Museum in 2012.

Марит Лахдесмаки (Maarit Lähdesmäki)

Марит Лахдесмаки (рођена 1985.) студирала је уметност у стаклу у Финској и Француској, па 2010. године дипломира као мајстор дувач стакла. Једна је од оснивача задруге Ласисми. Њени радови су изложени на Хелсиншком форуму дизајна и у Финском музеју стакла у Рихимакију. Заједно са својим колегама из задруге Ласисми учествовала је на изложби у Гернхајму у Немачкој.

Maarit Lähdesmäki (born 1985) has studied glass art both in Finland and France, graduating from the artisan program of glassblowing in 2010. She also belongs to the founding members of the Lasismi cooperative in 2010. Her works have been presented e.g. in the Helsinki Design Forum and the Finnish Glass Museum in Riihimäki. She participated along with her Lasismi-colleagues also in the exhibition in Gernheim, Germany.

Вера Хелми Ремес (Veera Helmi Remes)

Вера Хелми Ремес (рођена 1983. године), која је учествовала у оснивању задруге „Ласисми“, након што је дипломирала као мајстор дувач стакла 2010. године, наставила је да тежи професионалним достигнућима кроз активно учешће у постдипломским течајевима, као што је течај израде светиљки Фабија Маркомина (Fabio Marcomin) у Каризолу (Carisolo), Италија. На међународној сцени, уз Додир стакла -изложбу савременог нордијског стакла у Музеју Мимара у Загребу 2014. године, њени радови могу се видети и у музејима стакла у Ла Гранџа (La Granja) у Шпанији, те у Венецији, Италија. Самостална изложба у Финском музеју стакла у Рихимакију заказана је за 2015. годину.

Veera Helmi Remes (born 1983), one of the founding members of Lasismi, has continued the pursuit for professional excellence after graduating as artisan of glassblowing in 2010 by participating actively in postgraduate trainings, such as the lampworking courses by Fabio Marcomin in Carisolo, Italy. On the international stage, in addition to the Touch of Glass exhibition of Contemporary Nordic Glass in the Mimara Museum in Zagreb, Croatia, in 2014 her works can be seen also in the glass museums of La Granja, Spain, and Venice, Italy. A solo exhibition in the Finnish Glass Museum in Riihimäki is scheduled for 2015.

Кимо Реиника (Kimmo Reinikka)

Кимо Реиника дипломирао је 2006. године као мајстор дувач стакла у Школи за занатство и дизајн „Икалинен“ (Ikaalinen). Након што је неколико година радио за разне произвођаче стакла, укључујући и „Италу“, 2012. године, придружио се задрузи „Ласисми“. Изложбе у Гернхајму (Музеј индустрије) у Немачкој, на Хелсиншком форуму дизајна и у Финском музеју стакла такође су део његовог изложбеног искуства. Његово међународно искуство обухвата и одлазак у егзотичније окружење током стажирања у Гани.

Kimmo Reinikka graduated as an artisan (glassblowing) from the Ikaalinen School of Crafts and Design in 2006. After having worked for different glass producers, including Iittala, for several years, he joined the Lasismi-cooperative in 2012. Gernheim Industrimuseum exhibition in Germany and displays at the Helsinki Design Forum and the Finnish Glass Museum are part of his exhibition experience as well. His international experience includes also a dive to a more exotic setting during his internship in Ghana.

Vihma ваза / Vihma Vase

уметница која ради са стаклом / glass artist: Марја Хепо-ахо / Marja Hepo-aho

Галерија „Мафка и Алакоски“ / Gallery Mafka&Alakoski
 производња/production: стара фабрика стакла у Рихимакију,
 Финска, 2013. / old historic glass factory of Riihimäki
 висина/ h.: 22 cm; дужина: 15,5 cm / l.: 15.5 cm; ширина: 15,5
 cm / w.: 15.5 cm

Сви Vihma производи израђени су од слободно дуваног
 стакла. / All Vihma products are made of free-blown glass.
 фотографија/photo: Лиса Кетонен / Liisa Ketonen

www.mafka.fi
 www.karialakoski.com

Vihma - аван и тучак / Vihma - mortar and pestle

уметница која ради са стаклом / glass artist: Марја Хепо-ахо / Marja Hepo-aho

Галерија „Мафка и Алакоски“ / Gallery Mafka&Alakoski
 производња/production: стара фабрика стакла у Рихимакију,
 Финска, 2013. / old historic glass factory of Riihimäki, Finland
 висина / h.: 16 cm; дужина: 5,5 cm / l.: 5.5 cm; ширина: 15,5 cm
 / w.: 15.5 cm

слободно дувано стакло и дрво, пескирано / free-blown glass
 and wood, sandblasting

фотографија/photo: Лиса Кетонен / Liisa Ketonen

Напокон заједно, ружичаста чинија, уникат Finally together, pink bowl, unique

уметница која ради са стаклом / glass artist: Марја Хепо-ахо
 / Marja Hepo-aho

Галерија „Мафка и Алакоски“ / Gallery Mafka&Alakoski
 производња / production: стара фабрика стакла у Рихимакију,
 Финска, 2013. / old historic glass factory of Riihimäki, Finland
 висина/h.: 16 cm; дужина/l.: 24 cm; ширина/w.: 29 cm

слободно дувано стакло и природни камен
 / free-blown glass and natural stone

фотографија/photo: Марја Хепо-ахо / Marja Hepo-aho

МАФКА (MAFKA)

Марја Хепо-Ахо (Marja Hepo-Aho)

Иза компаније „Мафка“ стоји Марја Хепо-ахо (рођена 1986. године), млада уметница која ради са стаклом, и мајстор дувач стакла Кари Алакоски. Њихова мисија је ручна израда практичних, дуготрајних производа високог квалитета. „Мафка“ стакло комбинује традиционалну производњу стакла са иновативним, модерним дизајном како би створили функционалну уметност високог квалитета. Њихови су производи јединствени и вешто ручно дувани. Све производе „Мафке“ дизајнира и дувањем стакла израђује у старој историјској фабрици стакла у граду Рихимакију, у Финској.

The young glass artist Marja Hepo-aho and master glassblower Kari Alakoski are behind the company Mafka. Their mission is to make by hand practical, long-lasting and high-quality objects. Mafka glass combines traditional glassmaking with innovative, modern designs to create functional art of high quality. Pieces are unique and handblown with skill. All Mafka products are designed and blown in the old historic glassfactory of Riihimäki, Finland.

Напокон заједно, плава посуда, уникат/**Finally together, blue jar**, unique уметница која ради са стаклом / glass artist: Марја Хепо-ахо / Marja Hepo-aho
Галерија „Мафка и Алакоски“ / Gallery Mafka&Alakoski
производња/production: стара фабрика стакла у Рихимакију, Финска, 2012. / old historic glass factory of Riihimäki, Finland
висина/h.: 26 cm; дужина/l.: 20 cm; ширина/w.: 18 cm
слободно дувано стакло и природни камен, пескирано / free blown glass and natural stone, sandblasting
фотографија/photo: Марја Хепо-ахо / Marja Hepo-aho

Бели патуљак, уникат / *White dwarf*, unique
мајстор дувач стакла / master glassblower: Kari Alakoski
/ Kari Alakoski

Галерија „Мафка и Алакоски“ / Gallery Mafka&Alakoski
производња/production: стара фабрика стакла у Рихимакију,
Финска, 2013. / old historic glass factory of Riihimäki, Finland
висина/h.: 16 cm; дужина/l.: 40 cm; ширина/w.: 30 cm
слободно дувано стакло, филигран и incalmo техника / free
blown glass, filigree and incalmo technique
фотографија/photo: Марја Хепо-ахо / Marja Hepo-aho

Увијање, уникат / *Twist*, unique
мајстор дувач стакла / master glassblower: Kari Alakoski
/ Kari Alakoski

Галерија „Мафка и Алакоски“ / Gallery Mafka&Alakoski
производња/production: стара фабрика стакла у
Рихимакију, Финска, 2013. / old historic glass factory of
Riihimäki, Finland
висина/h.: 32 cm; дужина/l.: 15 cm; ширина/w.: 15 cm
техника употребе парног штапа / steam stick technique
фотографија/photo: Liisa Ketonen

Duale, кратка серија /Duale, short series

мајстор дувач стакла / master glassblower:
Kari Alakoski / Kari Alakoski
Галерија „Мафка и Алакоски“ / Gallery
Mafka&Alakoski
производња/production: стара фабрика
стакла у Рихимакију, Финска, 2013. / old
historic glass factory of Riihimäki, Finland

Бели и црвени комади у две висине
/white and red caned pieces in two heights.

велики црвени / big red:
висина/h.: 31 cm; дужина: 10,5 cm / l.: 10.5
cm; ширина: 10,5 cm / w.: 10.5 cm
мали бели / small white:
висина/h.: 16 cm; дужина: 7,5 cm / l.: 7.5
cm; ширина: 7,5 cm / w.: 7.5 cm
слободно дувано стакло, филигранско
стакло и техника парног штапа / free-blown
glass, filigree and steam stick techniques
фотографија/photo: Лиса Кетонен
/ Liisa Ketonen

Кари Алакоски (Kari Alakoski)

Кари Алакоски (рођен 1956. године) имао је дугу каријеру у компанијама „Итала“ и „Нутајарви“, неспорно најпознатијим произвођачима финског дизајнерског стакла. Данас ствара уметничка дела од стакла у старој фабрици стакла у граду Рихимакију. У јединственим предметима огледа се искуство мајстора и његова снажна визија. Стакло је имало велику улогу у животу Карија Алакоскија. Након више од двадесет година проведених у „Итали“, одлучио је да подучава будуће таленте дувању стакла. Уједно је једна од малобројних особа у Финској које су завршиле специјалистички ниво за звање мајстора дувача стакла. Његов рад је изузетно експерименталан и у сваком његовом делу може се наћи нешто необично. У предметима од стакла, он успева да комбинује боје и облике на јединствен начин који прија оку, сваки пут када их погледате.

Кари Алакоски стекао је велико искуство на изложбама и у задружним пројектима, укључујући и јединствене радове за „Италу“ и фабрику стакла „Нутајарви“. Победио је на такмичењу за дуваче стакла Северне Европе 2006. године.

Током последњих неколико година, Марја Хепо-ахо и Кари Алакоски учествовали су на неколико заједничких изложби и неколико уметничких пројеката, а обоје раде у фабрици стакла у Рихимакију.

Kari Alakoski (born 1956) has made a long career in Iittala and Nuutajärvi, arguably the most renowned producers of Finnish glass design. Today he creates glass art in Riihimäki old glass factory. In unique pieces you can see masters experience and strong vision. Glass has played big role in the life of Kari Alakoski. After a career of over 20 years working for Iittala, he decided to start teaching glassblowing to future talents. He is also one of the very few in Finland who has completed the master glassblower's specialist degree. His work is very experimental and in every work one can find something which is out of the ordinary. He manages to combine the colour and the shapes of the glass art in such a unique way, which pleases the eye every time looking at it.

Kari Alakoski has gained extensive experience of exhibitions and cooperative projects, including unique works for both Iittala and Nuutajärvi glass factories. He won the Northern Europe Glassblowing competition in 2006.

During the last couple of years, Marja Hepo-aho and Kari Alakoski have been engaged in several joint exhibitions and art projects, both having their working base at the Riihimäki glass factory.

Марја Хепо-Ахо (Marja Hepo-Aho)

Иза компаније „Мафка“ стоји Марја Хепо-ахо (рођена 1986. године), млада уметница која ради са стаклом. Она комбинује традиционалну производњу стакла с модерним дизајном. Њена мисија је ручна израда практичних, дуготрајних производа високог квалитета. Стакло које производи „Мафка“ комбинује традиционалну производњу стакла са иновативним, модерним дизајном тежећи функционалној уметности високог квалитета. Њихови су производи јединствени и вешто ручно дувани. Све производе „Мафке“ дизајнира и дувањем стакла израђује уметница Марја Хепо-ахо у старој знаменитој фабрици стакла у граду Рихимакију, у Финској.

Радови Марје Хепо-ахо представљени су на неколико изложби, почевши од њене прве студентске изложбе 2007. године, укључујући и изложбе у Финском музеју стакла у Рихимакију и у галерији „Стоа“ у Хелсинкију.

Њени радови су излагани и у иностранству – у Шведској, у Музеју Михаила Булгакова у Кијеву, у Украјини. Године 2012. године добила је награду *Млади занатлија године*.

The young glass artist Marja Hepo-aho (born 1986) is behind the company Mafka. She combines traditional glass production with modern design. Her mission is to make by hand practical, long-lasting and high-quality objects. Mafka glass combines traditional glassmaking with innovative, modern designs to create functional art of high quality. Pieces are unique and hand-blown with skill. All Mafka products are designed and blown by artist Marja Hepo-aho in the old historic glass factory of Riihimäki, Finland.

Marja Hepo-aho's works have been presented in several exhibitions since the first student's exhibition in 2007, including e.g. exhibitions in the Finnish Glass Museum in Riihimäki and Gallery Stoa in Helsinki. Her works have also been on display internationally in Sweden and in the Bulgakov museum in Kiev, Ukraine. She was awarded as a *Young Craftsman of the Year* in 2012.

На овој изложви, норвешко стакларство нам се представља остварењима неких од најраније основаних стаклара, чија нам историја говори о међусобној сарадњи мајстора, логичном развоју облика и свести о прошлости, утканој у остварења савремених аутора и њихових атељеа, који на неки начин представљају омаж досегнутој непогрешивости. Стаклара „Хаделанд“ (Hadeland Glassverk), која је 2012. године прославила 250 година постојања, представља дела Вилија Јохансона (Willy Johansson) из осамдесетих година XX века (стр. 64), указујући на традицију која јасно евоцира старе облике који су у прошлости стварани у Нестентангену (Nøstentangen). Остварења дизајнерке Меуд Ј. Буге (Maud. Gj. Bugge), настала од деведесетих до 2012. године, показују чудесну скалу облика који се кроз игру светлости претапају у мешавине таласастих обриса или пак снажним колористичким продорима нуде нашем погледу површине виртуозно обликованих предмета (стр. 65 и 66).

Стаклара „Јевик“ (Gjøvik) нас великим кобалтним пехаром с поклопцем (стр. 70) подећа на године својих почетака које су дале карактер тој стаклари далеке 1807. године. Прихватањем игре боја на површини предмета наставља се кобалтна веза између прошлости и садашњости у облику украса на малој чинији (стр. 72). Знатижеља креативног духа уметника стаклара Северина Брербија (Severin Brørby) сажета је у елементарно прочишћеним облицима малих пингвина (стр. 71) који нас позивају у свет мирне преданости лепоти бескрајне белине. Ваза Торнадо (стр. 70), савремено дело, замисао Оле Мое (Ole Moe), у снажним замасима стопљених стаклених нити доноси истинско оваплоћење испреплетености замисли и виртуозне изведбе.

Norwegian glass art is presented at this exhibition by some of the earliest glassworks whose history speaks about cooperation between masters, logical development of form and awareness of the past woven into creations of contemporary artists and their studios, which are in sense homage to attained infallibility. Hadeland Glassverk, which had celebrated in 2012 its 250 anniversary, presents the work of Willy Johansson, designed in the 80's (pg. 64), suggesting that flash of tradition as it clearly evokes the old forms created in Nøstentangen. Accomplishments of designer Maud Gj. Bugge, created from 90's until 2012, show the wondrous scale of forms that through the play of light blend into an overflow of undulating contours or, in turn, strong coloristic penetrations that offer surfaces of magnificently shaped objects (pg. 65 and 66).

Gjøvik Glassverk 's large cobalt goblet with a lid (pg. 70) is reminiscent of its beginnings that determined this glassworks in 1807. Acceptance of the colour play on the surface of object is the continuation of the cobalt link with the past in the form of ornaments on a small dish (pg. 72). Curiosity of glass artist Severin Brørby's creative spirit is summarized in elementary purified forms of small penguins (pg. 71) that invite us into the world of calm devotion to beauty of endless whiteness. *Tornado* vase (pg. 70) is a contemporary work, idea of of Ole Moe. The powerful strokes of fused glass threads bring true embodiment of the entanglement of an idea and magnificent execution.

Стаклара „Магнур“ (Magnor) нам приказује дизајнерска остварења настала од 2010. до 2014. године, сведочећи о преданој сарадњи у непогрешивом перципирању потреба и жеља осавремењене свакодневице, испуњавајући га разиграним облицима. Округле, искричаве вазице (стр. 74), дизајн Фина Шела (Finna Schjøll), логично се стапају са простором којим се разлива светлост печуркастих лампи (стр.75) дизајнерке Каролине Улсон (Caroline Olson), док прочишћене линије тањира и ваза (стр. 74) Халвора Бакеа (Halvora Bakke) доносе смиреност. Јасну, изражајну снагу исказује нам ваза ауторке Кристина Фиве Мелвеар (Kristine Five Melvear; стр. 75), која је добила бројне награде за свој рад (на пример, титулу младог дизајнера године итд.). Иста посвећеност боји се може запазити у делима Ан Виоле Улвин (Ann Viola Ulvin; стр. 74).

Рад Лин Фунемарк Јохансен (Lin Funemark Johansen) делује парадигматски. Она је основала Nøstetangen Glass 1990. године, јасно посвећена и фасцинирана спајањем фундаменталних вредности са експресивношћу модерног, а свесна могућности обликовања стакленог материјала. Брушени и гравирани пехар са поклопцем, направљен 2013. године, посвета је почецима уметности стакла у Нестентангену у XVIII веку (стр. 80), да би ту елементарну вештину и мајсторство пренели на површину ваза (стр. 83). Свесност и играње са стаклом приликом стварања скулптура води Лин Фунемарк Јохансен у нови, никада потпуно истражени свет сноликих визија (стр. 80) и љупких зовова природе (стр. 81).

ЛРБ

Magnor Glassverk presents us with design achievements from 2010 to 2014 testifying to secure cooperation in the unerring perception of needs and desires of modernized everyday by filling it with playful shapes. Round, sparkling vases (pg. 74) designed by Finn Schjølla logically merge with the space through which the light from the mushroom shaped lamps designed by Caroline Olson, is spreading (pg. 75), while refined lines of plates and vases (pg. 74) designed by Halve Bakke evoke calm. Clear, expressive power is evident in the vase designed by Kristine Five Melvear (pg. 75), who has received numerous awards for her work (for example, the title of the *Young Designer of the Year*, etc.). The same commitment to colour is evident in the works of Ann Viola Ulvin (pg. 74).

The work of Lynn Funnemark Johansen seems paradigmatic. She established Nøstetangen Glass in 1990, clearly committed and fascinated by the merging of fundamental values with the expressiveness of modern, and aware of all the possibilities of shaping the glass material. Grinded and engraved tumbler with a lid, created in 2013 is a dedication to the beginnings of Nøstetangen activity in XVIII century (pg. 80), only to transfer that elemental skill and mastery to the vase surface (pg. 83). Awareness and play with a glass medium while creating sculptures takes Lynn Funnemark Johansen into the new, never fully explored world of dreamlike visions (str. 80) and charming calls of nature (str. 81).

ЛРБ

HADELAND GLASSVERK

www.hadeland-glassverk.no

Серија чаша за вино Пер Гинт (3 чаше)

/ Peer Gynt Wine glasses series (3 glasses)

дизајн/design: Вили Јохансон, поч. 1980-их; надахнуто дизајном стакларе у Нестентангену из 1742. / Willy Johansson, early 1980s; inspired by the Nøstetangen designs from 1742.

производња/production: Стаклара „Хаделанд“, Норвешка / Hadeland Glassverk, Norway
дувано стакло / mouth-blown glass

ФАБРИКА СТАКЛА „ХАДЕЛАНД“ (HADELAND GLASSVERK AS)

Стаклара „Хаделанд“ је најстарија индустријска компанија у Норвешкој која континуирано ради од свога оснивања. Стаклара је основана 1762. а производња је почела 1765. године. Оле Кристијан Берг (Ole Christian Berg) је преузео стаклару 1852. године, након чега је фирма је доживела драматичан развој. Производња је била преусмерена на израду мањих кристалних предмета, укључујући све од чаша за вино до чинија, посуђа и ваза. Током XIX века стаклара је углавном копирала дизајн других европских земаља, а двадесетих година XX века је почела да развија свој дизајн.

У каснијим годинама, међутим, највећи део производње се обавља у иностранству. На првобитној локацији се још увек налази одељење за развој, а то, заједно са чињеницом да гостујући уметници имају могућност да ту израђују предмете од стакла, ствара погодан амбијент за иновативне идеје.

У мају 2012. године, Краљ Харалд је обележио 250. годишњицу стакларе Хаделанд.

Hadeland Glassverk is the oldest industrial company in Norway that can claim continuous operation since its foundation. The glass works was founded in 1762 and the production started in 1765. In 1852 Ole Chr. Berg took charge of the glass works, and the company underwent dramatic development. Production was redefined to consist of smaller crystal items and included everything from wine glasses to bowls, dishes and vases. During the 19th century the glassworks mainly copied designs from other European countries and in the 1920s it started developing its own designs.

In later years, however, most of the production is done abroad. There is still a development section at the site and this, together with the option for visiting artists to make their own glasswork makes a thriving environment for innovative ideas.

In May 2012, King Harald marked the 250th anniversary of Hadeland Glassverk.

Пурпурна чинија / Purpur bowl

дизајн /design: Меуд Ј. Буге / Maud Gj. Bugge, 1995

производња/production: Стаклара „Хаделанд“, Норвешка / Hadeland Glassverk, Norway

дувано стакло / mouth-blown glass
пречник/diam.: 55 cm

Ваза Lobelija/Lobelia Vase

дизајн/design: Меуд Ј. Буге / Maud Gj. Bugge, 2005

производња/production: Стаклара „Хаделанд“, Норвешка / Hadeland Glassverk, Norway

дувано стакло / mouth-blown glass
висина/h.: 25 cm

Коконг ваза/Kokong vase

дизајн/design: Меуд Ј. Буге / Maud Gj. Bugge, 2012

производња/production: Стаклара „Хаделанд“, Норвешка / Hadeland Glassverk, Norway

дувано стакло / mouth-blown glass
висина/h.: 53 cm

Ледени свећњак/Ice Candleholder

дизајн/design: Меуд Ј. Буге / Maud Gj. Bugge,
поч. 1980-их / early 1980s

производња/production: Стаклара
„Хаделанд“, Норвешка / Hadeland Glassverk,
Norway

дувано стакло / mouth-blown glass
висина/h.: 45 cm

Вили Јохансон (Willy Johansson)

Вили Јохансон (1921–1993) је био норвешки дизајнер стакла треће генерације чија је каријера трајала четири деценије. Јохансон је рођен у Јевнакеру (Jevnaker) а студирао је у Националној школи за уметност и дизајн. Почео је да ради за стаклару „Хаделанд“ 1942. године, а до 1947. постао је главни дизајнер. Радио је за Хаделанд до одласка у пензију 1988. године.

Јохансон је познат по својим једноставним, чврстим облицима и пригушеном и хармоничном коришћењу боја, а и по свом широком спектру производа. Познат је као један од уметника који је удахнуо живот јединственој норвешкој уметности стакла; стварао је приступачне, функционалне стаклене производе за кућу, као и ексклузивно посуђе.

Добитник је бројних међународних награда за дизајн, укључујући и диплому Тријенала у Милану 1954. године, златну медаљу 1957. године за његове Тоне вазе и чиније и сребрну медаљу 1960. Тринаест његових дела је било награђено између 1966. и 1972. године, а серија винских чаша названа Род добила је Класичну награду за извршност дизајна 2002. Заједно са Јакобом Прицом (Jacob Prytz), добитник је прве награде Jacob-prisens 1957. године.

Његови радови излагани су у музејима дизајна широм света, као што су Корнингов музеј стакла (Corning Museum of Glass) у Њујорку, а осим тога, имао је и бројне самосталне изложбе.

Willy Johansson (1921 - 1993) was a third generation Norwegian glass designer whose career spanned four decades. He was born in Jevnaker and trained at the National College of Art and Design. He began working at the Hadeland Glassworks in 1942 and was head designer by 1947. He remained with Hadeland until he retired in 1988.

Johansson is known for his simple, tight forms and a subdued harmonious use of colour, as well as his wide range of products. Known as one of the artists who brought about a revival of unique Norwegian art glass, he also created inexpensive, utilitarian glass products for the home, as well as exclusive tableware.

He won numerous international awards for his designs, including a diploma at the Milan Triennale in 1954, a gold medal in 1957 for his *Tone* vases and bowls and a silver medal in 1960. Thirteen of his works received the *Award for Design* from 1966 to 1972, and a series of wine glasses called *Rod* received the *Classic Award for Design Excellence* in 2002. Along with Jacob Prytz, he received the *Jacob Prize* the first year it was awarded in 1957.

His work is represented in design museums around the world, such as the Corning Museum of Glass in New York, and he had numerous solo exhibitions.

Меуд Ј. Буге (Maud Gj. Bugge)

Меуд Јерулдсен Буге (Maud Gjeruldsen Bugge) је креативни руководилац и главни дизајнер у стаклари „Хаделанд“. Она је одговорна за развој свих нових модела колекције стакларе „Хаделанд“.

Мауд Јерулдсен Буге је радила као дизајнер у Хаделанд Гласверк од 1989. године а као креативни руководилац / главни дизајнер од 1994. године. Госпођа Буге је завршила основне студије на Институту за керамику у Националној школи за уметност. Учествовала је на бројним изложбама у земљи и иностранству, а њене радове су, између осталих, откупили и Музеј декоративне уметности и дизајна у Ослу, Норвешки фонд за откупљивање занатских радова и Музеј примењених уметности у Бергену. Госпођа Буге је добила годишњу награду за „изврсноћ дизајна“ од Норвешког савета за дизајн за серију чаша за вино *Brilliant* 1996. године. Она је декорисала и неколико пословних и јавних простора.

Maud Gjeruldsen Bugge is the current Creative Leader/Chief Designer at Hadeland Glassverk. She is responsible for the development of all new models in Hadeland Glassverk's collection.

Maud Gjeruldsen Bugge has been a designer at Hadeland Glassverk since 1989 and the Creative Leader/Chief Designer since 1994. Ms Bugge has principal studies from the Institute of Ceramics at the National College of the Arts. She has participated in a number of exhibitions both nationally and internationally and has had works purchased by, amongst others, the Museum of Decorative Art and Design in Oslo, the Norwegian Craft Acquisition Fund and the Museum of Applied Arts in Bergen. Ms Bugge was awarded the annual award for "design excellence" by the Norwegian Design Council for the wine glass series *Brilliant* in 1996. She has executed several commissions to decorate business and public premises.

www.gjoevik-glassverk.no

Посуда за потпури / Potpourri jar

дизајн/design: највероватније оснивач стаклане „Јевик“
Каспар Кауфелт (Kaspar Kauffeldt, око 1827); најновији
цртежи потичу из 1994. године, али на њима не пишу имена)
/most likely Kaspar Kauffeldt, the founder of Gjøvik Glassverks (ca.
1827); the latest drawings are from 1994 but have no name on them
производња/production: Стаклара „Јевик“, Норвешка / Gjøvik
Gøassverk AS, Norway
висина 36 цм; основа 18 цм / h.: 36 cm; b. 18cm

Ваза Торнадо / Tornado vase

дизајн/design: Ола Мое / Ola Moe
производња/production: Стаклара „Јевик“, Норвешка
/ Gjøvik Gøassverk AS, Norway
висина 30 цм; основа 14 цм / h.: 30 cm; b. 14cm

ФАБРИКА СТАКЛА „ЈЕВИК“ (GJØVIK GLASSVERK)

Ово је прва приватна стаклара у Норвешкој, основана 1807. до 1843. године стакло се производило за Данску и Норвешку.

Године 1814. у стаклари је радило 140-160 људи, а град Јевик процветао је захваљујући овој индустрији. Каспар Кауфелт био је оснивач стакларе „Јевик“. Ова стаклара је била, и још увек јесте, најпознатија по плаво обојеном стаклу, стаклу кобалтне боје. Међутим, стаклара стално покушава да побољша производе и дизајн, како би очувала занат дувања стакла.

The first private owned glasswork in Norway, started 1807. Until 1843 glass was produced to both Denmark and Norway.

In 1814 140 - 160 people worked at the glasswork, and the city of Gjøvik emerged from this industry. Caspar Kauffeldt was the founder of GG.

GG was and still is mostly known for the blue coloured glass, kobolt. However, today we are continuously trying to improve both product and design, to best sustain the handwork of glassblowing. This spring we will come up with more products, and we are very excited to see what our designers can come up with.

Пингвини / Penguins

дизајн/design: Северин Брерби, око 1984. године
/ Severin Brørby, ca. 1984

производња/production: Стаклара „Јевик“, Норвешка
/ Gjøvik Glassverk AS, Norway

средња висина / medium h.: 8 cm;

највећа висина / megastor h.: 15 cm

**Плава спирална посуда
/ Blue spiral bowl**

дизајн и година: непознати / design
and year: unknown

производња/production: Стаклара
„Јевик“, Норвешка / Gjøvik Glassverk
AS, Norway

висина 14 цм; основа 25 цм / h.: 14
cm; b. 25 cm

АУТОРИ / AUTHORS

Каспар Кауфелт (Caspar Kauffeldt, 1773-1843)

Дувач стакла и уметник из Норвешке. Син је Бернта Кристофера Кауфелта (Bernt Christopher Kauffeldt) и Доротеје Елисабет Гунделак (Dorothea Elisabeth Gundelach), обоје су из познатих немачких породица дувача стакла. Каспар је био оснивач стакларе „Јевик“, из града Јевика.

Norwegian glassblower, artist. Son of Bernt Christopher Kauffeldt og Dorothea Elisabeth Gundelach, both from well-known German glassblower families. Caspar was the founder of Gjøvik Glassverk, which made the basis for Gjøvik city.

Северин Брерби (Severin Brørby, 1932-2001)

Дувач стакла и уметник из Норвешке. За свој рад је 1972. године добио награду Die Gute Industriform у ХанOVERУ, Немачка.

Norwegian glassblower, artist. Has won prizes for his work, for instance *Die Gute Industriform* prize in Hannover, Deutschland in 1972.

Боблен ваза 211 - 020 / Boblen vase 211 - 020
 прозирна ваза за цвеће/ flower Vaxe Clear
 дизајн/design: Фин Шел / Finn Schjøll
 производња / production: Стаклара „Магнур“,
 Норвешка / Magnor Glasverk, Norway, 2010
 дувано и ручно израђено прозирно стакло /
 mouth-blown and handmade clear glass
 висина/h.: 20 cm

Skyline посуда 308 - 210
Skyline dish 308 - 210
 дизајн/design: Халвор Баке
 / Halvor Bakke
 производња/production: Стаклара
 „Магнур“, Норвешка / Magnor Glasverk,
 Norway
 дувано и ручно израђено тамносиво
 стакло / mouth-blown and handmade dark
 grey colored glass
 пречник/diam.: 28 cm
 први пут произведено 2011.
 / launched January 2011

www.magnor.no

Вера ваза 701 - 203/Vega vase 701 - 203
 тиркизна тренди ваза (унутрашност вазе је бела) / trendy vase,
 turquoise (the vase is white inside)
 дизајн/design: Ан Виола Улвин / Ann Viola Ulvin
 производња/production: Стаклара „Магнур“, Норвешка
 / Magnor Glasverk, Norway
 дувано и ручно израђено стакло / mouth-blown and handmade glass
 први пут произведено 2014. / launched in January 2014
 висина/h.: 30 cm

ФАБРИКА СТАКЛА „МАГНУР“ (MAGNOR)

Стаклара „Магнур“ (Magnor Glassverk) је основана 1896. године и њену историју је обликовало неколико генерација. Она континуирано ради на стварању новог дизајна и производа. Стаклара „Магнур“ је генерацијама давала допринос стакларској уметности, чинећи сваки дан празником.

Поносни смо на достигнућа наших стручних дизајнера, дувача стакла и радника у производњи. Заједно са неким од највештијих и најзбудљивијих дизајнера и занатлија у Норвешкој ми и данас стварамо магију!

Ваза Роса, 701-102 (ружичаста уметничка ваза)

/ Dew vase, 701 - 102 (Art vase pink)

дизајн/design: Кристине Фиве Мелвер / Kristine Five Melvær

производња/production: Стаклара „Магнур“, Норвешка / Magnor Glassverk, Norway

дувано и ручно обојено и пескирано уметничко стакло / mouth-blown and handmade coloured and sandblasted art glass

висина/h.: 22 cm

први пут произведено 2014. / launched 2014

Magnor was founded in 1896 and several generations have shaped its history. We are continuously working to create new designs and products.

For generations, Magnor Glassverk has contributed to making everyday a celebration. We are proud of the achievements of our skilled designers, glassblowers and production workers.

Together with some of the most skilled and exciting designers and craftsmen in Norway today, we create magic!

Лампе Шума (3 ком.) / Skog lamps (3 pcs)

дизајн/design: Каролина Улсон / Caroline Olsson

производња/production: Стаклара „Магнур“, Норвешка / Magnor Glassverk, Norway

820-001 Лампа Bruse, 25,5 cm; 820-002 Лампа Furu, 31 cm;
820-003 Лампа Gran, 45,5 cm / 820-001 Bruse lamp, 25.5 cm;
820-002 Furu lamp, 31 cm; 820-003 Gran lamp, 45.5 cm

ручно израђене и дуване дизајнерске лампе са постољем од храста / handmade and mouth-blown design lamps with oak stands

први пут произведене у августу 2011. / launched in August 2011

Ан Виола Улвин (Ann Viola Ulvin)

Ан Виола Улвин је дипломирана индустријска дизајнерка и занимљива је „придошлица“ у норвешки дизајн. Она је страствена дизајнерка и уметница са фокусом на уске линије, облик, боју и функцију. То је дизајнерка коју ћемо сигурно често виђати у блиској будућности. За „Магнур“ је дизајнирала функционални свећњак, који се може користити и као ваза. Сада нам поново долази са модерним Вега вазама – добар норвешки дизајн у свом најбољем издању оличен у делима индустријске дизајнерке Ан Виоле Улвин.

Ann Viola Ulvin is an educated industrial designer and an interesting newcomer within Norwegian design. She is a passionate designer and artist with a focus on tight lines, shape, colour and function. This is a designer we are guaranteed to see much more in the near future. For Magnor, she designed the functional candlestick *Graf* that can also be used as a vase. Now she is back with the trendy *Vega* vases. This is good Norwegian design on its best from industrial designer Ann Viola Ulvin.

Каролина Улсон (Caroline Olsson)

Дизајерка серије Skog (*Шума*), Каролина Улсон, школовала се у области дизајна производа, и воли да непосредно ради са материјалом, као и да сарађује са стручњацима за њихову обраду, да би се постигли што бољи резултати. Одрасла је у шумском селу Еидскогу (Eidskog), где се данас налази фабрика стакла „Магнур“.

Каролина верује да је важно стварати поетичне производе, које има смисла поседовати. Инспирацију за серију Шума нашла је у великим бајковитим шумама у којима се играла као дете.

Лампе из серије *Шума* први пут су изложене на изложби DOGA у јуну 2011. године, где су привукле велику пажњу. Лепе зелене стаклене кугле, заједно са храстовим постољем, стварају магичну зелену шуму у уметничком стаклу. То су лампе које могу стајати самостално или у групама. Због јединственог и једноставног дизајна и креативних органских облика лампе постају безвремене и уклопиће се у модерне домове и у јавне просторе. Тренутно ради на фењерима који су део исте серије.

The designer of the *Skog* (forest) series is named Caroline Olsson. Caroline is educated as a product designer, and prefers to work directly with the material, also in co-operation with specialists, to achieve good results. She grew up in the forest village Eidskog, which is also where the Magnor glass factory is located today.

For Caroline it is important to create poetic products, which feel meaningful to own. *Skog* is a series, which is inspired by the large forest areas she used to play in as a child, and with the series she wishes to pass on the story of this fairy-tale forest.

The *Skog* lamps were exhibited for the first time at DOGA in June 2011, where they received much attention. Beautiful, green glass globes, together with oak pedestals, create a beautiful and green forest in art glass. These lamps can stand alone or in groups. With its unique, simple design and good organic shapes, the lamps will be timeless and fit in both modern homes and public environments. She has currently created candle lanterns in the same series.

Фин Шел (Finn Schjøll)

Фин Шел је један од најпопуларнијих цвећара и телевизијских личности у Норвешкој, познат по свом ведром духу и мудрим изјавама. Захваљујући свом знању о цвећу и давању поклона, увек зна како да донесе радост другима и на који начин да употреби цвеће за декорацију. За „Магнур“ је дизајнирао Боблен, досад најуспешнију вазу.

Finn Schjøll is one of the most popular florists and television personalities in Norway, well known for his good spirits and wise statements. With his knowledge of flowers and gift giving, he is continuously offering new inspiration on how to bring joy to others and how to decorate with flowers. For Magnor, he has designed *Boblen*, the greatest vase success yet.

Халвор Баке (Halvor Bakke)

Халвор Баке је један од најпопуларнијих дизајнера ентеријера у Норвешкој, добро познат по разним телевизијским програмима. Развио је колекције за унутрашње уређење, колекције намештаја, осмислио шеме боја и дизајнирао подне облоге и тапете. Захваљујући великом познавању дизајна ентеријера, Халвор Баке је извор инспирације за уређење норвешких кућа. За „Магнур“ је успешно дизајнирао серије *Lerk* (Ариш), *Skyline* (Линија хоризонта) и *Cap Classique*, а *Square* (Квадрат) и *Skyline* су у ограниченим количинама.

Halvor Bakke is one of the most popular interior designers in Norway, well known from various interior programs on TV. He has developed interior collections, furniture collections, created colour schemes, wallpapers and designed flooring. With his great knowledge of interior design, Halvor Bakke is providing inspiration for Norwegian homes. For Magnor, he has successfully designed the series *Lerk*, *Skyline* and *Cap Classique*, *Square* and *Skyline Limited Edition*.

Кристина Фиве Мелвер (Kristine Five Melvær)

Кристина Фиве Мелвер се брзо доказала као једна од најперспективнијих дизајнерки Скандинавије. С магистратуром индустријског и графичког дизајна, она гради мост између две дисциплине и фокусира се на комуникацији објеката као средства за упостављање емоционалне везе између објекта и корисника. Мелвер је добила награду за дебитанткињу године, а номинована је за још неколико награда, укључујући и награде Нордијски дизајнер године, Аксесоар године, Млади дизајнер године и др. Њени су радови представљали Норвешку на изложбама широм света. За „Магнур“ је дизајнирала уметничке стаклене вазе *Годишња доба* и *Роса* као и свећњаке *Мулти*.

Kristine Five Melvær has quickly established herself as one of Scandinavia's most promising designers. With master's degrees in industrial design and graphic design, she builds a bridge between the two disciplines and focuses on communication of objects as a means of creating an emotional bond between object and user. Melvær has been awarded Newcomer of the Year and nominated for a number of awards including *Nordic Designer of the Year*, *Accessory of the Year* and *Young Designer of the Year*. Her works have represented Norway in exhibitions worldwide. For Magnor, she has designed the art glass vases *Seasons* and *Dew* as well as the candleholders *Multi*.

Пехар с лептиром / Goblet with Butterfly

дизајн/design: Лин Фунемарк Јохансен

/ Lynn Funnemark Johansen

производња/production: Стаклара „Нестетанген“,
Норвешка, 2013. / Nøstetangen Glass, Norway, 2013

дувано стакло у које је угравирана шара „метаморфоза“

/ blown glass; engraved with the metamorphosis-pattern

висина/h.: 45 cm

пехар са поклопцем инспириран је старим стаклом
из „Нестетангена“ / Covered goblet inspired by old
Nøsteangen

Nøstetangen Glass

www.nostetangen.no

Moringatree Blue

дизајн/design: Лин Фунемарк Јохансен / Lynn Funnemark
Johansen

производња/production: Стаклара „Нестетанген“,
Норвешка, 2013. / Nøstetangen Glass, Norway, 2013

дувано и гравирано стакло / blown and engraved glass

висина/h.: 23 cm; ширина/w.: 15 cm

ФАБРИКА СТАКЛА „НЕСТЕНТАНГЕН“ (NØSTETANGEN GLASS)

Стаклара „Нестетанген“ настала је 1990. године са циљем да се оснује кућа стакла, где ће се стакло дувати у стилу модела направљених у старом „Нестетангену“ у Хоксунду (Hokksundu).

Данас имамо живу малу историјску кућу стакла, а стакло продајемо у штали на фарми старог окружног матичара, у непосредној близини кампа у Хоксунду и хотела „Санден“. Ми дувамо стакло по старим моделима али и у духу живописног модерног дизајна.

Nøstetangen Glass was established in 1990 with the purpose of establishing a glass hut, where glass would be blown after the old models made at old Nøstetangen in Hokksund.

Today we have a busy and small historical glass hut, and we sell glass in the stable of the old district recorder's farm, right by the camp site in Hokksund and by *Sanden* hotel. We blow glass after the old models and also colourful modern design.

Птице у гнезду / Birds in their Nest

дизајн/design: Лин Фунемарк Јохансен
/ Lynn Funnemark Johansen

производња/production: Стаклара
„Нестетанген“, Норвешка / Nøstetangen
Glass, Norway

дувано и стопљено стакло, украшено
стакленим перлицама / blown and fused
glass; decorated with glass pearls
висина/h.: 30 cm; ширина /w. 35 cm

Лин Фунемарк Јохансен (Lynn Funnemark Johansen)

Лин Фунемарк Јохансен је рођена у Норвешкој 1946. године. Завршила је трогодишње студије уметности и дизајна у Енглеској 1968. године. У то време је радила у дизајнерским студијима у Ослу и Драмену, и након тога је наставила да дизајнира у својим атељу. Основала је мали студио стакла 1991. године под називом Nøstetangen Glass. Наиме, тако се звала прва стаклара у Норвешкој која је радила од 1741. до 1777. Као резултат вишегодишњег истраживања, писања и фотографирања, Лин Фунемарк Јохансен је написала књигу о „Нестентангену“ и њиховој производњи. Главни део производње стакларе „Нестентанген“ инспириран је старим дуваним стаклом. Лин се специјализовала за цртање и успешно је развила технике гравирања. Она дизајнира и гравира сво стакло.

Оно што је одувек фасцинирало Лин јесу различите животне фазе, начин на који се мењамо и играмо различите улоге. Да би то изразила, она је направила стаклене скулптуре које приказују фазе развоја лептира од гусенице, преко лутке, до стварања прелепог лептира. Ова метаморфоза је угравирана на многа њена дела заједно са њеним омиљеним цвећем. Њене креативне скулптуре и уметничка дела, осим на самосталним изложбама, излагана су и на бројним другим местима, а освојила је и награде. Она воли да експериментише и открива нове технике. Многе од њених скулптура се састоје од стакла спојеног плетењем уз помоћ жице или нити фибергласа.

Lynn Funnemark Johansen was born in Norway in 1946. She completed three years of education in Art and Design in England in 1968. She then worked in design studios in Oslo and Drammen and proceeded to design in her own studio. In 1990 she started the establishment of a small glass-studio called Nøstetangen Glass. Nøstetangen was the very first glassworks in Norway 1741 - 1777. As a result of many years research, writing and photographing Lynn Funnemark Johansen has written a book about Nøstetangen and their production. The main production at Nøstetangen Glass is glass services inspired by the old blown glass. Lynn has specialized in drawing and has been successful in developing the techniques of engraving. She designs and engraves all the glass.

One thing that has always fascinated Lynn is the different phases of life, how we change and play different roles. To express this, she has made glass-sculptures depicting the stages the butterflies go through from being a larval, pupae and then develop into a beautiful butterfly. This metamorphosis is also engraved on many of her artworks together with her favourite flowers. Her creative sculptures and artwork has been exhibited a number of places including separate exhibitions and she has also won awards. She likes to experiment and discover new techniques. Many of her glass-sculptures consist of fused glass with knitting by use of wire or fiberglass thread.

Васкрсење / Resurrection

дизајн/design: Лин Фунемарк Јохансен / Lynn Funnemark Johansen

производња/production: Стаклара „Нестентанген“, Норвешка / Nøstentangen Glass, Norway

дувано и стопљено стакло повезано фибергласом, украшено вуном и стакленим перлама; последња скулптура у серији / blown and fused glass; knitted by use of fiberglass thread decorated with wool and glass pearls; last sculpture in the series

висина/h.: 43 cm; ширина/w.: 35 cm

Stette ваза, Метаморфоза

/ Stette Vase, Metamorphosis

дизајн/design: Лин Фунемарк Јохансен / Lynn Funnemark Johansen

производња/production: Стаклара „Нестентанген“, Норвешка, 2014 / Nøstentangen Glass, Norway, 2014

дувано стакло у које је угравирана шара „метаморфоза“

/ blown and engraved with metamorphosis-pattern
висина/h.: 23 cm; пречник/diam.: 22 cm

Богата прича о развоју заната израде предмета од стакла у Шведској складно је преточена у живи, пулсирајући приказ те делатности која повезује све скандинавске земље. Овај приказ сведочи како истински таленат и разумевање материјала непогрешиво стварају дела задивљујућег стила и дају јасан печат ауторовим идејама и раду мајсторске руке. Истраживање и испробавање могућности стакла као медија, као и тражење новог израза на основу добијених сазнања, одлике су које су обележиле рад фабрике стакла „Молерос“ (Målerås Glasbruk). Основана 1890. године, ова фабрика стакла следила је управо такав пут - кроз производњу једноставних облика постепено је расла свест о бројним изазовима које носи рад са стаклом што је, почевши од осамдесетих и деведесетих година XX века, дало најзначајније резултате у иновативним идејама Матса Јунасона (Mats Jonasson). Прикази лава (стр. 89), мистичне фигуре (стр. 88) и сета чаша (стр. 88) са површинама које су „скривене“ смиреним маскама, настали су 2014. године. У њима се уметникова замисао стапа са специфичностима сложене технике производње (брушења, пескарења, бојења). Ова уметничка дела вас наводе да се дивите ауоровој машти која је нераскидиво повезана са знањем и разумевањем технике израде предмета од стакла.

Фабрика стакла „Скруфс“ (Skrufs Glasbruk), која је основана 1897. године, преданим радом својих дувача стакла постигла је савршенство у изради стаклених предмета јасних, прозачних обрису које одражавају замисли врхунских дизајнера. Тако је и Ингејерд Роман (Ingegerd Råman) својим непогрешивим осећајем за лепоту створила радове готово аскетске форме који, иако су дизајнирани

Swedish glass craft has harmoniously compiled the rich story of its development into a living, pulsating span of this activity that connects all the Scandinavian countries. It bears witness that a true talent and understanding inevitably leads to impressive heights of style, but also to clear recognisability of author's ideas and master's hand. Research and experimenting with possibilities of glass as a medium and then, based on obtained results, searching for the new, are characteristics that have marked the work of Målerås Glasbruk. Founded in 1890, it has followed such a journey - from producing simple shapes, an awareness gradually developed of many challenges that, starting from the 80's and 90's, gave the most prominent results in the innovative ideas of Mats Jonasson. Images of a lion (pg. 89), mystical figure (pg. 88) and a set of drinking glasses (pg. 88) with surfaces "hidden" under serene masques, are works created in 2014. In them, the artist's idea merges with the specifics of complex production techniques (grinding, sanding, and staining). These works are an invitation to enjoy the imagination of the author that is indivisible from the knowledge and understanding of producing.

Skrufs Glasbruk, founded in 1897, through dedicated work of its master glass blowers this glassworks has achieved immeasurable perfection of producing objects with clear, translucent walls that reflect the ideas of top designers. Thus, Ingegerd Råman, with her infallible imagining of beauty, has created objects of almost ascetic form, which, although designed almost three decades ago, still represent the wondrous period in Skrufs history of production.

пре готово три деценије, и данас представљају фасцинантан период рада „Скруфса“. Њене чаше, флаше, бокал (стр. 93) илуструју нам истинско разумевање ненаметљиве лепоте и поткрепљују њено заслужено и очекивано професорско именованье, које јој је 1995. доделила влада Шведске. Не чуди чињеница да је фабрика стакла, вођена тако ванвременским узором, пружила руку и новој генерацији младих дизајнера. У сажетој, али врло изражајној нарацији коју одликује бокал за вино Кишни човек (стр. 91) ауторке Матилде Рингнер (Matilde Ringnér), фабрика „Скруфс“ је препознала снажну ауторску индивидуалност.

Све наведене карактеристике чине саставни део рада и фабрике стакла „Нибру“, која је почела с радом 1935. Ту се током последње деценије Андеш Линдблум (Anders Lindblom) посветио маштовитом осликавању стаклених предмета развивши нове технике и прекривајући тањире и посуде разноликим украсима. Његови радови који су представљени на овој изложби настали су у периоду од 2009. до 2014. (стр. 94, 95 и 97). Весели украси на предметима ни у једном тренутку, међутим, не бацају у сенку чистоту самог облика предмета и сведоче о јасном ауторовом осећају за важност целине. Марија Патешон (Maria Patterson) такође се поиграла осликавањем кристала на тањиру Лептир (стр. 97) и одвела нас у чудесан свет природе, нудећи нам га као бескрајан извор мотива и пријатног опуштања, што је још једна потврда да је стакло медијум истинске уметничке перцепције вечне лепоте.

ЛРБ

Her glasses, bottles, pitcher (pg. 93) bring before us the elementary understanding of understated beauty and confirm her well-deserved and expected title of professor awarded by the Swedish Government in 1995. It is not surprising that the glassworks, guided by such a timeless model, has reached out to a new generation of young designers. They had recognised, in summarised, but very expressive narration encompassed in Rain Man decanter (pg. 91) designed by Matilde Ringnér, an strong individuality.

All of the above-mentioned characteristics are inseparable part of Nybro Glasbruk production, which began operating in 1935. There, over the last decade, Anders Lindblom has dedicated himself to imaginative painting of glass objects by developing new techniques and covering plates and bowls with various adornments. His works presented at this exhibition were created from 2009 to 2014 (pg. 94, 95 i 97). However, at no time, do the playful decorations obscure the clarity of the shape of the object and they testify to the author's clear understanding of the importance of the whole. Maria Patterson also plays with painting on crystal in the Butterfly plate (pg. 97) where she takes us into the magical world of nature by offering it to us as a source of endless motifs and pleasure of relaxation, which is another confirmation of glass as a medium of true artistic perception of eternal beauty.

ЛРБ

MASQ jörgen

дизајн/design: Матс Јунасон / Mats Jonasson, 2014

Бокал за вино Електра, црни / Decanter Electra, black, висина/h.: 33 cm

Чаша за вино Електра, црна / Wineglass Electra, black, висина/h.: 25 cm

Чаша за вино Електра, прозирна / Wineglass Electra clear, висина/h.: 25 cm

Чаша Kubik, прозирна и црна / Tumbler, Kubik clear and black, висина: 8,5 cm

/h.: 8.5 cm, kristal/crystal

производња/production: Габрика стакла „Молерос“, Шведска

/ Målerås Glasbruk, Sweden

M
MÅLERÅS
SWEDEN
Since 1890

www.matsjonasson.com

Mystiqua

дизајн/design: Матс Јунасон / Mats Jonasson, 2014.

производња/production: Фабрика стакла „Молерос“,

Шведска / Målerås Glasbruk, Sweden

кристал/crystal

висина/h.: 27 cm; дужина/l.: 12 cm

ФАБРИКА СТАКЛА „МОЛЕРОС“ (MÅLERÅS)

Основана 1890. године, када је пруга прошла дивљином североисточног Крунуберја (Kronoberg), фабрика стакла „Молерос“ почела је да израђује ручно дувано прозорско стакло. Данас је тежиште њене производње сасвим другачије – „Молерос“ Матса Јунасона синоним је за кристал високог квалитета. Таленат Матса Јунасона као дизајнера рано је почео да привлачи пажњу, још откако је 1959. почео са радом у фабрици стакла као приправник гравер. Током наредних неколико деценија радио је с бројним веома цењеним савременим уметницима стакла у Шведској. У том периоду развио је свој природни стил који је од тада даље усавршио.

Година 1981. била је историјска. Група од петнаест мајстора, укључујући и Матса Јунасона, купила је фабрику од фабрике стакла „Коста“. При томе им је помогло локално становништво: 80 од 250 становника села уложило је свој новац у фабрику. Фабрика стакла је расла и постала највећа приватна фабрика стакла у Шведској.

„Молерос“ Матса Јунасона симболизује иновативност, али уједно негује шведску традицију у обликовању уметничких дела.

Founded in 1890 when the railroad made it through the wilderness of north-eastern Kronoberg the glasswork Målerås Glasbruk started with hand-blown window glass. Today, the focus is entirely different and Mats Jonassons Målerås stands for high quality crystal. Mats Jonasson's talent as a designer attracted attention early on, when he started work as an apprentice engraver at the glassworks in 1959. Over the next few decades he worked with many of the most respected contemporary glass artists in Sweden. During this period he developed that natural style of his, which he has since perfected.

1981 was a historical year. A group of 15 artisans, including Mats Jonasson, bought the mill from Kosta glassworks. They had great help from the locals. 80 out of 250 of the village's residents invested in the mill. The glasswork grew to become Sweden's largest privately owned glasswork.

Mats Jonasson Målerås stands for innovation but it also keeps a strong Swedish tradition when giving form to the art piece.

Великих пет лавова / The Big Five Lion

дизајн/design: Матс Јунасон / Mats Jonasson, 2014
производња/production: Фабрика стакла „Молерос“,
Шведска / Målerås Glasbruk, Švedska/Sweden
кристал/crystal
висина/h.: 20 cm; дужина: 30,5 cm / l.: 30.5 cm

Бокал са чашом / Karaff with glass

дизајн/design: Ингејерд Роман, 1990 / Ingegerd Råman, 1990

производња/production: Стаклара „Скруфс“, Шведска

/ Skrufs Glasbruk, Swede

дувано стакло / blown glass

висина/h.: 24 cm; пречник/diam.: 7 cm

Бокал с „лоптицом“ / Karaff with a little “ball”

дизајн/design: Ингејерд Роман, 1990 / Ingegerd Råman, 1990

производња/production: Стаклара „Скруфс“, Шведска / Skrufs

Glasbruk, Sweden

дувано стакло / blown glass

висина/h.: 21 cm; пречник/diam.: 9 cm

Светлост свеће / Candle light

дизајн/design: Ингејерд Роман, 1987

/ Ingegerd Råman, 1987

производња/production: Стаклара
„Скруфс“, Шведска / Skrufs Glasbruk,
Sweden

дувано стакло / blown glass

висина/h.: 18 cm; пречник/diam.: 8 cm

ФАБРИКА СТАКЛА „СКРУФС“ (SKRUFSS GLASBRUK)

Дизајн фабрике стакла „Скруфс“, још од 1897. године, карактерише стакло које је ванвременско и чисто. Комбинација традиционалног и иновативног дизајна видљива је у квалитетним стакленим предметима велике уметничке вредности који се користе у шведском Парламенту и шведским амбасадама широм света.

Ова породична фирма ствара рукотворине које одликују једноставност и јасни облици.

Чаша за коњак са златом / Cognac with gold

дизајн/design: Ингејерд Роман / Ingegerd Råman, 1996
производња/production: Стаклара „Скруфс“, Шведска / Skrufss Glasbruk, Sweden
дувано стакло / blown glass
висина/h.: 7 cm; пречник/diam.: 9 cm

Чаша bellman / Drink glass bellman

дизајн/design: Ингејерд Роман / Ingegerd Råman, 1982.
производња/production: Стаклара „Скруфс“, Шведска / Skrufss Glasbruk, Sweden
дувано стакло / blown glass
висина/h.: 9 cm; пречник/diam.: 8 cm

Skrufss design is characterised by ageless and pure glass since 1897. The combination of traditional and innovative design is well noticed at the high artistic and quality pieces used by both Swedish parliament and embassies around the world.

This family owned company creates handmade art that is characterized by simplicity and clean shapes.

Бокал Кишни човек / Rainman carafe

дизајн/design: Матилда Рингнер / Matilda Ringné, 2009
производња/production: Стаклара „Скруфс“, Шведска / Skrufss Glasbruk, Sweden
дувано стакло / blown glass
висина/h.: 27 cm; пречник/diam.: 9 cm

Ингејерд Роман (Ingegerd Råman)

Ингејерд Роман једна је од важнијих представника шведског дизајна. Вечно и једноставно кључне су речи које описују њен рад. Њен уметнички израз није разметљив, али је изврстан, и она ствара предмете који се њој свиђају. Она креира функционалне предмете, с фокусом на храни, пићу и лепо постављеном столу.

Циљ јој је да сведе и сажме своје креације, а да притом задржи осећај уживања у објекту и његову лепоту; у супротном би се сведеност и једноставност претворили у замку. „Тегла с поклопцем је тегла с поклопцем, али у њеној изради мора постојати топлина, мисао, идеја и поезија“, објашњава Ингејерд.

За своје радове је током година добила многа признања, а 1995. године влада Шведске јој је доделила титулу професора. Ингејерд је од 1999. дизајнирала многе ванвременске и личне производе за фабрику стакла „Орефос“.

Ingegerd Råman is one of the prominent figures in Swedish design. Timelessness and simplicity are the key words in her work. Her artistry is not showy, yet right on the mark, and she makes objects that she herself likes. Her creations are utility items focusing on food, drink and the set table.

She aims to streamline and focus her designs, yet retain a feeling of pleasure and beauty in the object; otherwise simplicity and streamlining become a pitfall. “A jar with a lid is a jar with a lid, but there has to be warmth, thought, an idea and poetry behind it,” Ingegerd explains.

She has received many accolades for her designs over the years, and in 1995 she was also awarded the title of professor by the Swedish Government. Ingegerd has designed many timeless and personal products for Orrefors since 1999.

Матилда Рингнер (Matilda Ringnér)

Матилда Рингнер млада је уметница која се бави дизајном производа и илустрацијама. Кишни човек је резултат њеног завршног пројекта у Школи дизајна Универзитета у Калмару, који је настао у сарадњи са фабриком стакла „Скруфс“. Матилда Сунден Рингнер данас живи и ради на релацији Малме (Malmö) -Копенхаген.

Кишни човек је бокал који се поиграва с традиционалним начином преношења воде из посуде до чаше за пиће. Оно што га издваја од других бокала јесте осам рупа које му дају јединствен идентитет не само приликом коришћења него и посебан визуелни идентитет. Осим што ствара другачије искуство приликом сипања, овај облик је одличан и за сипање вина, баш као што спречава да комади лимуна и леда упадну у чашу кад се употребљава за воду.

Matilda Ringnér is a young designer who works with product design and illustrations. Rain Man is the result of her final project at the School of Design, University of Kalmar, in collaboration with Skruf Glasswork. Matilda Sundén Ringnér now lives and works in Malmö/Copenhagen.

Rain Man is a decanter that plays with the traditional way of transporting water from a container to a drinking glass. The distinctive feature of the decanter is the eight holes that contribute to an unique identity not only when in use but it also gives the product a unique visual identity. Besides creating a different pouring experience the shape also works as an excellent way to decant the wine just as it prevents ice and pieces of lemon from being poured into your glass when using it for water.

Бокал Пехарник / Decanter *Munskänken*

дизајн/design: Стаклара „Скруфс“ / Skruf's Glasbruk AB, 1986

дувано стакло / blown glass

висина/h.: 25 cm; пречник/diam.: 15 cm

Бокал *Bellman* / Decanter *Bellman*

дизајн/design: Ингејерд Роман / Ingegerd Råman, 1985.

производња/production: Стаклара „Скруфс“, Шведска / Skruf's Glasbruk, Sweden

дувано стакло / blown glass

висина: 19,5 cm /h.: 19.5 cm; пречник/diam.: 13 cm

Чинија *Twist* / Bowl *Twist*

дизајн/design: Андеш Линдблум / Anders Lindblom, 2009
производња/production: Фабрика „Нибру“, Шведска
/ Nybro Glasbruk, Sweden

руком осликан и украшен кристал / hand painted and
decorated crystal

висина/h.: 12 cm; пречник/diam.: 27 cm

Чинија *Fiore* / Bowl *Fiore*

дизајн/design: Андеш Линдблум / Anders Lindblom, 2013
производња/production: Фабрика „Нибру“, Шведска
/ Nybro Glasbruk, Sweden

техника двоструког осликавања / double paint technique
висина/h.: 14 cm; пречник/diam.: 30 cm

ФАБРИКА СТАКЛА НИБРУ (NYBRO)

Фабрика стакла „Нибру“ почела је с радом 1935. године производњом тањира, чаша и чинија. Почетком осамдесетих година XX века фабрика је покренула пројекат у оквиру којег су дизајнери осмислили функционалне чаше и чаше за поклон. Истовремено је израђена и нова колекција спортских награда која је, између осталог, довела до тога да је фабрика стакла „Нибру“ с поносом израдила награде за две Олимпијске игре, за оне у Лејк Плесиду (Lake Placid) 1980. и за оне у Сарајеву 1984.

Фабрика је наставила да се развија и помера границе технике израде витража. Њихова ручно осликана уметничка дела имају посебно место у шведским домовима и на прославама.

Nybro Glasbruk began their business in 1935 with manufacturing plates, glasses and bowls. During the beginning of the 80's the company launched a venture to have designers develop functional and gift glasses. At the same time the new collection of sports prizes developed which among other things led to Nybro Glasbruk becoming a proud supplier to two Olympic games. Lake Placid 1980 and Sarajevo 1984.

The mill has continued to develop and stretch the stained glass technique. These hand painted art pieces have a special place in Swedish homes as well as celebration moments.

Кристални тањир с нацртаном ружом **/ Plate Crystal Ink Rose**

дизајн/design: Андеш Линдблум / Anders Lindblom, 2014
производња/production: Фабрика „Нибру“, Шведска / Nybro Glasbruk, Sweden

кристал ручно осликан органским бојама и употребом ваздушне четкице /crystal, hand painted with organic colour; use of airbrush

висина/h.: 7 cm; пречник/diam.: 37 cm

Кристални тањир с нацртаним срцем **/ Plate Crystal Ink Heart**

дизајн/design: Андеш Линдблум / Anders Lindblom, 2014
производња/production: Фабрика „Нибру“, Шведска / Nybro Glasbruk, Sweden

кристал ручно осликан органским бојама и употребом ваздушне четкице /crystal hand painted with organic colour; use of airbrush

висина/h.: 7 cm; пречник/diam.: 37 cm

АУТОРИ / AUTHORS

Андеш Линдблум (Anders Lindblom)

Андеш је рођен усред „краљевине кристала“ 1972. године. Његов отац је био вешт сликар на стаклу, а Андеш је врло рано показао велико занимање за дизајн и стакло. Стекао је образовање у студију за сликање на стаклу у „Орефосу“, у Стремберјсхитану (Strömbergshyttan).

Андеш је преузео студио за осликавање стакла свога оца кад је био врло млад и тај посао је развијао током дугог низа година. Од 2007. сувласник је фабрике стакла „Нибру“ и у њој је врло успешно дизајнирао нове производе. Усавршио је технике осликавања стакла и данас је један од најцењенијих сликара на стаклу и дизајнера у Шведској.

„Дизајн мора да буде једноставан и не сме да буде претерано разрађен. Веома волим контраст између кристала и боје, па налазим да је изузетно подстицајно развијати сликарске технике које то могу искористити.“

Anders was born in the middle of “The kingdom of Crystal” in 1972. His father was a skilled glass painter and Anders great interest in design and glass started in very early age. He was educated at Orrefors Glass painting studio in Strömbergshyttan.

Anders took over his father’s Glass painting studio when he was very young and developed this business for many years. Since 2007 he is part owner of Nybro Glasbruk and has been very successful designing new products for the company. He has also developed the glass painting techniques and is today one of the most appreciated glass painters and designers in Sweden.

“Design shall be simple and not over worked. I’m very fond of the contrast between the crystal and the colour, and find it very stimulated to develop painting techniques that can take advantage of this”

Марија Петешон (Maria Pettersson)

Марија је рођена на западној обали Шведске, где и данас живи. Одрасла је у породици која је гајила велико интересовање за дизајн. Дуго је радила у породичној продавници стоног посуђа, а данас тај посао сама води. Марија је прошла обуку за гравирање стакла у фабрикама стакла „Орефос“ и „Коста Буда“. Неговала је и развила своје интересовање за боје и дизајн, и дизајнира за фабрику стакла „Нибру“ већ неколико година.

Њена прва линија производа за фабрику стакла „Нибру“, Живот, постигла је велики успех и стекла бројне поштоваоце, а сада је следе линије Лептир и Океан.

„Свакодневни живот с природом, изнад и испод површине, за мене је сталан извор инспирације.“

Maria was born on the west coast of Sweden, where she still lives. She grew up in a family with great interest in design. She spent a lot of time in the family own table top retail store, a business she now runs. Maria was educated in glass engraving at Orrefors Kosta Boda. She has developed her interest for colour and design and has been designing for Nybro Glasbruk for a couple of years.

Her first line for Nybro Glasbruk *Life* has been very successful and appreciated and is now followed by *Butterfly* and *Ocean*.

“Daily life with the nature, both over and below the surface, gives me a constant flow of inspiration”

Ваза Twist / Vase Twist

дизајн/design: Андеш Линдблум / Anders Lindblom, 2010

производња/production: Фабрика „Нибру“, Шведска / Nybro Glasbruk, Sweden

руком осликан и украшен кристал / hand-painted and decorated crystal

висина/h.: 26 cm; пречник/diam.: 16 cm

Тањир Лептир / Plate Butterfly

дизајн/design: Марија Петешон / Maria Pettersson, 2014

производња/production: Фабрика „Нибру“, Шведска / Nybro Glasbruk, Sweden

осликани кристал / painted crystal

висина/h.: 7 cm; пречник/diam.: 35 cm

Генерални спонзори:

I&FMcCANNGrupa

